

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 33-34 (1956-1957) 1987 RUGPJŪTIS-AUGUST 18

LIETUVOS KRIKŠČIONYBĖS METAI

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Sukta taika

Taika yra nuolatinė visos žmonijos svajonė nuo atmenamų laikų. Ji tapo visų siektinu idealu. Po kiekvieno karo, po bet kokių sukrėtimų, retinančių žmonijos ar atskirų tautų eiles, po įvairių nepriteklių, skurdo ir baimės taika padvelkia rojiško gyvenimo gaiva. Užtat neuostabu, kad žmonija iš esmės pasisako už taiką. Galime suprasti ir masines demonstracijas bei žygius už taiką įvairiose pasaulio šalyse, juoba, kad baisių ginklų smėkla grasina visuotiniu susinaikinimu. Galima suprasti ir kai kurių politikų nuosirdžius norus daryti viską, kad tik pasaulyje būtų išlaikyta taika.

Tačiau šalia nuosirdžių taikos mylėtojų regime ir savanaudiško sukto, taipgi taikos vardu veikiančio ir labai įmantriai dirguojamo iš Maskvos, pasinaudojant tuo būdingu vakarietišku naivumu. Ir kaip tik dėl tos sukotos taikos labiausiai visame pasaulyje reikiama, nes Kremliaus garsintuvų tinklas jau nuo seno gerai suorganizuotas. Jei vakariečiai į taiką žiūri daugiau idealistiškai ir esminių požiūrių, tai raudoniesiems yra svarbu išlaikyti viską, kas buvo įsigyta po Antrojo pasaulinio karo, iš kitos pusės kurstant ir remiant visų pasaulio kraštų komunistinius judėjimus, ginkluotas revoliucijas ir bet kokią maišatį, galinčią nuvesti į maskvinę globą. Ir bet kokie tom užmačiom pasipriešinimai pavadinami "imperialistų karo kurstymu". Tasai karo baubas tiek jau visiems yra įšamonintas, kad dažnai ir vakarietiškoji spauda ne vieną gąsdinimo dozę dar ir nuo savęs prideda, tartum pritardama Maskvos vedamai "taikos mylėtojų" linijai.

Rytų Europos tautos, po karo patekusios Maskvos okupacijon ar globon, be abejonės, negali sutikti su "status quo", nes tai reikštų tautos išdavystę. Kad Afganistane nėra taikos, ne afganistaniečiai dėl to kalti. Kad lenkai juda, ne jie dėl to kalti. Kad mes, lietuviai, po partizaninių kovų išėjome su priespauda kovoti kitais būdais – ne mes dėl to kalti. Kad kovoti reikia, kaltas okupantas.

Visais amžiais buvo kovojama dėl savo teisių ir laisvės. Kodėl dabar taip propaguojama ta neteisingoji taika? Gąsdinama išnykimu dėl baisių ginklų panaudojimo, atseit, geriau neteisėybė, negu mirtis. Šitai, deja, nepriimtina mažosios, raudonųjų pavergtos tautos, nes vergijoje ir lėtas išnykimas yra neišvengiamas. Todėl ir ta sukurtoji taika yra atmetina. Geriau kovoti ir mirti, negu vergauti taikoje.

Mūsų krašto okupacija panaši į atvejį plėšiko, įsibrovusio į namus, apiplėšusio, pasiėmusio geriausių kambarių ir šeimininkams pasakiusio: "Dabar gyvenkite taikoje". Maskvos patikėtiniai deda visas pastangas aprašinti tautai, kad ji nesibesitiktų ateityje jokios kitos santvarkos, jokio kitiškos gyvenimo, kad nebesvajotų apie praeitį ir demokratijas, kad būtų "realistai" ir susitaikytų su savo "didžiojo broliu", kuriam būtina reikia priėjimo prie Baltijos jūros.

O vis dėlto laisvės troškimas nepripažįsta nei baimės, nei glostymo. Jis yra žmogaus prigimties dalis, ir niekas niekada neįstengė jo nuslopinti ar kuo kitu pakeisti. Visų didžiųjų imperijų bandymai vergijas pavadinti kitais vardais baigdavosi laisvės kovomis. Ir mūsų LTSR yra vergijos vardas. Kalbos apie laisvę ir taiką tėra batų blizginimas įsibrovusiam plėšikui. Tik bailiams ir karjeristams bet kokia taika yra priimtina. Reikia džiaugtis ir didžiūotis, kad tokių tautoje nėra daug.

Č. Senkevičius

Demonstracija Vilniuje

PLB valdyba, sužinojusi iš "Amerikos balso" radijo apie š. m. rugpjūčio 23, sekmadienį, 12 v., Lietuvos sostinėje Vilniuje rengiamą demonstraciją prieš Hitlerio nacių Vokietijos ir Stalino sovietų Rusijos Ribbentropo-Molotovo sandėrį, reiškia solidarumą su Lietuvos žmonėmis ir kviečia tą dieną visų kraštų Bendruomenes bei pasaulio lietuvius ir kitus baltiečius tinkamai paminti tą liudną 48-tą metinę suktį.

1939 m. rugpjūčio 23 d. Ribbentropas ir Molotovas pasirašė slapтус dokumentus, padalinančius Baltijos valstybes į Lenkiją tarp Hitlerio Vokietijos ir Stalino Rusijos. Dėl to vėliau kilusiame Antrajame pasauliniame kare ir per masinius trėmimus žuvo daug lietuvių ir kitų baltiečių.

1979 m., minint 40-tiasias Ribbentropo-Molotovo sutarties metines, 45 baltiečiai (iš jų 36 lietuviai) pasirašė pareiškimą ir jį išsiuntinėjo Sovietų Sąjungai, Vakarų ir Rytų Vokietijom, Atlanto chartą pasirašiusiom valstybėm ir generaliniam Jungtinių Tautų sekretoriui, prašydami paskelbti tą sutartį ir jo slapčius protokolus negaliojančiais bei pasmerkti jo pasekmes.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba

Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba, gavusi žinią apie š. m. rugpjūčio 23 d. įvykstančią demonstraciją Lietuvoje, ragina visas KLB apylinkes pranešti vietinei spaudai apie šį įvykį ir kartu su PLB skatinti visus Kanados lietuvius dalyvauti Juodojo kaspino demonstracijose savo vietovėse, ir, kur galima, ypatingu būdu parodyti vieningumą su Vilniaus demonstracijos dalyviais.

Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba

Vatikano audiencijų salėje Lietuvos krikščionybės 600 metų sukakties iškilmų išvakarėse 1987 m. birželio 27 d. lietuviai maldininkai buvo priimti Šv. Tėvo JONO-PAULIAUS II. Nuotraukoje pastarąjį sveikina prel. J. BERTASIUS iš Winnipeg. Šalia jo kairėje – kun. dr. V. RIMŠELIS, MIC, dešinėje – kun. dr. V. ČUKURAS Ntr. Felici

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Vieną skriaudą jau atitaisė

Vakarų spauda apie tremtinį Vilniaus vyskupą Julijoną Steponavičių ir lietuvių išeiviją

Keturiasdešimt metų reikėjo lietuviams kentėti ir kovoti su beprotišku spaudos draudimu, ligi galop caro teismas Petrapijlyje nusprendė, kad draudimas neįstatymiškas, negaliojantis. Daugiau kaip ketvirtį šimtmečio Klaipėdos katalikų protestai dėl nusavintos ir suprofanuotos šventovės atsimušdavo kaip žirniai nuo sienos. O štai pasirodė, kad pakanka Klaipėdos miesto vykdomojo komiteto nutarimo ir sena skriauda ištaisoma.

Tiesia, nesukubėkime sakyti "op": ar pažadas bus tesetas, pamatysime tik po dvejų metų. Ir vis dėlto nederėtų jokių būdu menkinti Klaipėdos vykdamosios valdžios nutarimo, kuris naikina skriaudą ir drauge praskynė bei parodė kelią į kitų skriaudų atitaisymą. Jau pats laikas paklausti Vilniaus miesto vykdomąjį komitetą, per kiek laiko jis numato sugrąžinti Vilniaus katedrą ir ateizmo muziejum paverstą Šv. Kazimiero šventovę? Su tokiu pat klausimu reikia kreiptis ir į Kauno miesto vykdomąją valdžią dėl fabriku paverstos Prisikėlimo šventovės. Nusavintų šventovių grąžinimas ir naujų statymų smarkiai išaugusių miestuose yra gyvybiškai tikinčiųjų klausimas, teigiamai valdžios sprendžiamas kaimyninėje Lenkijoje. Į tai negali nekreipti dėmesio ir tarybinė valdžia, vykdydama dabar jai keliamą visuomenės demokratinimo užduotį.

Skriaudžiamas vyskupas

Yra ir daugiau skubiai taisytinių praeities klaidų tikėjimo laisvės ir žmogaus teisių srityje. Čia reikia priminti vis dar neatitaisomą valdžios savivaliavimo veiksmą prieš Vilniaus vyskupą Julijoną Steponavičių. Jis jau 27-sius metus kluodamas eiti savo pareigas ir laikomas toli už savo arkivyskupijos ribų. Jau seniai laikas, jog koks nors sovietinis teismas, panašiai kaip savo metu Petrapijlo teismas, paskelbtų Vilniaus vyskupo tremtį neįstatymiška ir negaliojančia. Pagaliau ir šiuo reikalu reikėtų patenkinti tikinčiųjų daugumos ryžtingą reikalavimą. O gal valdžia vis dar galvoja, kad Lietuvos tikintieji pamirš savo ganytoją, kurį popiežius aukštai vertina dėl jo uolumo, drąsos ir tvirtumo, laiko jį tikinčiųjų vėliava? Tokių iliuzijų nereikėtų turėti.

Austrų spauda

Austrijos katalikų laikraštis "Die Furch" birželio 5 d. išspausdino platų straipsnį, kuriame, be kita ko, taip rašo: "Steponavičius – K. Bendrius pasipriešinimo religijos priespaudai simbolis – laikomas tuo kardinolu, kurį popiežius Jonas-Paulius II 1979 m. slapta – "in pectore" paskyrė. Aušros Vartų Marijos šventovėje Vilniuje šiandien saugoma iš Lenkijos kilusio popiežiaus kardinoliškoji beretė atiduoda konklavos sekretoriui ir jį tuo būdu padaro kardinolu. Popiežius iš Lenkijos šitos tradicijos nepaisė. Nežinom kodėl ir gal niekad nesužinosim. Tačiau Karolio Voiltilos kardinoliškosios beretės perdavimas Vilniui turėtų kiekvieną atvejų reikšti daugiau negu draugiško prierašimo ženklą".

Vokiečių laikraščiai

Vokiečių katalikų žurnaliste Diethild Treffert, kuri dažnai rašo apie Lietuvą, liepos 17 d. Bonos savaitraštyje "Rheinischer Merkur/Christ und Welt" išsamiai apžvelgė dabartinę Lietuvos tikinčiųjų padėtį jubiliejinių minėjimų šviesoje. Ji taip pat priminė nuo 1961 m. tremtyje laikomą vyskupą Steponavičių ir nurodė jį esant spėjama kardinolu "in pectore", kuris iki šiol viešai neskelbiamas.

Vakarų Vokietijos dienraš-

čio "Frankfurter Allgemeine Zeitung" apžvalgininkas Werneris Adamas birželio 27 d. irgi rašė, kad savo pareigose kluodamas Vilniaus arkivyskupijos apaštališkasis administratorius titulinis vyskupas Steponavičius, laikomas daugiau ar mažiau tremtyje, yra popiežiaus 1979 m. slapta paskirtas kardinolas, kad nepatirtų didesnių sunkumų. Valstybės labiau toleruojami kunigai teigia, kad su Steponavičium tariamasi, bet jis dėl savo amžiaus įteikė popiežiui savo atsisąjūdinimą. Daugiau kaip 50 Vilniaus arkivyskupijos kunigų raštu prašė Gorbachiovą netrukdyti jų vyskui eiti pareigas. Oficialiai Lietuvos tikintiesiems vadovauja titulinis arkivyskupas Liudas Povilonis, metais vyresnis už vyskupą Steponavičių. Frankfurto laikraštis parašė atvirkščiai.

Išeivijos veikla

Vatikano dienraštis "L'Osservatore Romano" 1987 m. liepos 15 d. paskelbė platų straipsnį apie užsienio lietuvių. Autorius Loreto de Paolis pažymi, kad Lietuvos krikšto iškilmės birželio 28 dieną Romoje su Šventuoju Tėvu buvo daugelio jubiliejinių renginių viršūnė tėvynėje ir užsienyje. Apie tris tūkstančius lietuvių buvo suvažiavę į Romą iš viso pasaulio, bet iš Lietuvos galėjo atvykti tik Telšių vyskupas Antanas Vaičius su aštuoniais kunigais. Juos visus Šventasis Tėvas labai nuosirdžiai sveikino dėl jų ištikimybės tėvų tikėjimui ir broliškos vienybės su Katalikų Bendrija.

Užsienyje esą per milijoną lietuvių, maždaug trečdalis, kiek jų gyvena tėvynėje. Senąją praeitį šimtmečio išeiviją papildė naujesniųjų laikų karo pabėgėliai, išsisklaidę šešiolikoje pasaulio šalių. Juos dvasiškai aptarnauja 628 kunigai lietuviai. Iš jų 458 priklauso vyskupijoms ir 170 vienuolijoms. Didžioji dalis darbuojasi, rūpindamiesi 110 parapijų ir 38 misijom. Kita dalis lietuvių kunigų priklauso amerikiečių vyskupijoms, bet padeda išlaikyti išeivių mokyklas, draugijas, kultūros centrus, spaudą. Daugiausia išeivių lietuvių telkiasi Jungtinės Amerikos valstybėse – apie 800,000. Čia veikia apie 90 parapijų, išsina vienas dienraštis, keli savaitraščiai, daug žurnalų.

(Nukelta į 9-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

TAIKOS PLANĄ CENTRINEI AMERIKAI RUGPJŪČIO 7 D. pasirašė Gvatemaloje susirinkę penki prezidentai – Gvatemala, Kosta Rikos, Honduro, Nikaragvos ir Salvadoro. Taikiai atstatyti buvo pasirinktas Kosta Rikos prez. O. Arijo pasiūlymas, įpareigojantis užsienio valstybes sustabdyti paramą sukilėlių grupėms, o pasirašiusiuosius – atstatyti demokratiją savo šalyse su jai būdingomis laisvėmis. Reformos turi būti paruoštos iki š. m. lapkričio 7 d. Panašų projektą buvo pasiūlęs ir JAV prez. R. Reaganas, pagrindinį dėmesį nukreipęs marksistų valdomon Nikaragvon, karinę paramą gaunančion iš Sovietų Sąjungos. Jis reikalavo tos paramos sustabdymo ir demokratinį rinkimų Nikaragoje. Sprendimas turėjo būti padarytas per du mėnesius, nes rugsėjo 30 d. baigiasi JAV kongreso patvirtinta \$100 milijonų paramos sutartis sukilėliams Nikaragoje. Tolimesnė parama jiems būtų sustabdyta, jeigu Nikaragva atsisakytų karinės paramos iš Sovietų Sąjungos bei jos satelitų, sutiktų grąžinti demokratines laisves ir praveisti laisvus parlamento rinkimus. Prez. R. Reagano pasiūlymas buvo atmetas ir priimtas Kosta Rikos prez. O. Arijo planas, apimančias visas penkias Centrinės Amerikos šalis. Tą planą žada vykdyti Nikaragvos prez. D. Ortega, iš anksto reikalaujantis JAV paramos sustabdymo partizanams, bet nieko nekalbant apie sovietinės paramos nutraukimą marksistiniam savo režimui. Kyla rimtas įtarimas, kad penkių prezidentų priimtas taikos planas nebus įgyvendintas. Prez. D. Ortega rūpi tik JAV pagalbos nutraukimas partizanams ir savo režimo sustiprinimas sovietinės paramos dėka. Prez. R. Reaganas ir JAV kongresas sprendimą pagalbos partizanams reikalu turės padaryti rugsėjo 30 d., kai pasibaigs sutartis, o prez. D. Ortega turi laiko iki lapkričio 7 d. Ir prez. R. Reaganas, ir JAV kongresas neaiškiose aplinkybėse, atrodo, negalės atsisakyti paramos partizanam Nikaragoje.

Invazijos žaidos

Izraelio invaziją Libanui 1982 m. planavo ir jai vadovavo anuometinis krašto apsaugos ministeris A. Šaronas, savo pastangas bandęs teisingai keičiantis valandas trukusioje kalboje Tel Avivo universitete. Ta kalba vėl atnaujino jau užgijusias žaizdas Izraelyje, ypač A. Šarono teigimas, kad jis tada veikė su pilnu premjero M. Begino bei jo Likudo vyriausybės ir darbių opozicijos pritarimu. Dabartinėje koalicinėje vyriausybėje A. Šaronas yra pramonės ir prekybos ministeris. Darbių vadovas Š. Peresas, šiuo metu einantis užsienio reikalų ministerio pareigas, reikalauja anuometinės A. Šarono veiklos tyrimo. Jam pritaria ir kitas darbietis – krašto apsaugos ministeris J. Rabinas. Jie dū teigia, kad invazija nepasiekė pagrindinių savo tikslų: nesustabdė kerštingų arabų įsiveržimų Izraelin ir nesudarė Izraeliui palankios Libano vyriausybės, kuri būtų sutikusi pasirašyti taikos sutartį. Pasak Š. Pereso, visi tada tikėjo, kad Izraelio daliniai sustos, užėmę saugumui numatytą 25 mylių zoną savo pasienyje. Jie betgi pasiekė Beirutą ir pradėjo bombardavimą. Š. Peresas sakosi tada asmeniškai kreipėsis į premjerą M. Beginą, kuris nieko nežinojęs apie Beirutą griaujančias bombas ir žadėjęs informaciją reikalauti iš A. Šarono. Darbių vadovas Š. Peresas, reikalaujamas viešo A. Šarono veiksmų tyrimo, sakosi negalįs tylėti, kai pastarasis, kalbėdamas apie nepopuliarią karą, bando klaidinti visuomenę.

Sovietiniai teismai

Černobilyje pasibaigė atominės elektros jėgainės vandens teismas, susietas su reaktoriaus sprogimu 1986 m. balandžio 26 d. Dėl aplaidumo darbe, saugumo taisyklių pažeidimo ir visiškų pasimetimo nelaimei įvykus po 10 metų sunkiųjų darbų stovyklose gavo įteigimus direktorius V. Briukanovas, vyr. inž. N. Fominas ir jo pavaduotojas inž. A. Djalovas. Mažesnių bausmių už darbo taisyklių pažeidimus susilaukė trys žemesnio rango pareigūnai: pamainos viršininkas B. Rogožkinas – 5 metų, sprogusio reaktoriaus vyr. inž. A. Kovalenka – 3 metų ir atominės energijos inspektorius inž. J. Lauškinas – 2 metų darbo stovyklose. Teisėjas Raimondas Brižė konstatavo, kad atominės Černobilio jėgainės pareigūnai darbo valandomis lošdavo kortomis, rašydavo laiškus. Jis taipgi teigė, kad sprogimas įvyko dėl padarytų klaidų oficialus leidimo neturėjusiam bandyme. Vakaruose didesnio dėmesio susilaukė aštuoniasdešimtmečio ukrainiečio F. Fedorenkos sušaudymas. Jis buvo apkaltintas žydų žudymo koncentracinėje Treblinkos stovykloje, neteko JAV pilietybės OSI pastangų dėka ir buvo grąžintas Sovietų Sąjungon 1984 m. Sovietinis teismas mirties bausmę paskyrė 1986 m. prie žydų žudymo pridėdamas ir tautos išdavimą. Esą F. Fedorenka tik vokiečių-sovietų karui prisidėjęs perėjo priešo pusėn ir ištikimai tarnavo naciams.

Šiame numeryje:

Sukta taika

Visi trokšta taikos, paremtos teisingumu, o ne jėga

Vieną skriaudą jau atitaisė

Nutarimas grąžinti Klaipėdos šventovę ir kitos skriaudos

Brazilijos didmiesčiuose

Kanadiečių keliauninko išpuoliai iš kelionės į Braziliją

Šeši šimtai metų klūpo . . .

"LKB Kronika" apie krikščionybės reikšmę Lietuvoje

Krikščionybė lietuvių tautos istorijoje

Mintys prof. Vytauto Vardžio paskaitos, skaitytos Romoje

Politinės konferencijos belaukiant

PLB valdybos rengiama konferencija ir dabarties didžiųjų politika

Demonstracija Vilniuje

Rugpjūčio 23-jį – demonstracijų dieną Vilniuje ir Vakaruose

Kraują rašyti atsiminimai

Juozo Keliuočio knyga "Dangus nusidažo raudonai"

Kanadiškoji ir lietuviškoji enciklopedija

Dviejų stambių leidinių palyginimas ir matomos išvados

Aktualios liuanistinės temos dabarčiai

Naujas "Lituanistikos darbų" tomas ir jo nagrinėjami klausimai

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 0509
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata – \$22, pusmetinė – \$12, rėmėjo – \$25, garbės – \$30 (Amerikoje – JAV doleriais).
Pavieniai numeriai – 50 ct.

Adresų keitimo reikalų kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiskia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication — 4703 Porter Ctr. Rd., Lewiston, NY 14092. Subscriptions: ordinary \$22.00, supporter \$25.00, honorary \$30.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.

US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.
CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

RELIGINIAME GYVENIME

Svečias iš Filipinų. 1987 m. liepos viduryje Kaune ir Vilniuje lankėsi netikėtas svečias iš Filipinų – Katalikų Bendrijos vadovas kardinolas Jame Sin, Sovietų Sąjungon pakviestas Maskvos ir visos Rusijos ortodoksų patriarcho Pimeno. Dvi dienas trukusioje viešnagėje Kaune ir Vilniuje svečią lydėjo Filipinų ambasadorius Maskvoje A. Melchoras, Briuselio vysk. Simonas, religinių reikalų tarybos įgaliotinis Lietuvai P. Anilionis, Vilniaus katalikų arkivyskupijos valdytojas prel. A. Gutauskas ir Vilniaus ortodoksų arkivyskupijos sekr. V. Novinskis. Viešnagės metu kardinolas Jame Sin savo palydą lankėsi Kauno kunigų seminarijoje, katalikų šventovėse ir ortodoksų cerkvėse. Svečias Mišias laikė ir pamokslus sakė Kauno arkikatedroje bazilikoje, Vilniaus Aušros Vartų koplyčioje. Kauno arkivyskupijos kurijoje jį priėmė arkiv. Liudas Povilonis, Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas, vilniškėje aukščiausioje taryboje – jos pirm. E. Mieželaitis. Spaudoje cituojamas kardinolas J. Sino pareiškimas, yra palankus sovietinei propagandai: "Šia kelione aš siekiu nutiesti tiltus tarp mūsų šalių. Bendravimas visada padeda mažinti įtampą ir išsaugoti taiką Žemėje. Šiandien taika yra didžiausias žmonijos rūpeskis. Ginklo jėga negalima išspręsti žmogiškųjų problemų, ir mes turime pertvarkyti mąstymą tų žmonių, kurie galvoja kitaip".

Sovietinė TASS žinių agentūra paskelbė svečio kardinolo pareiškimą, kuriame jisai pasakęs: "Aš niekur nemačiau faktų, rodančių tikintųjų teisų pažeidimus".

Lietuvių informacijos centras JAV-se 1987 m. liepos 22 d. paskelbė dviejų puslapių pareiškimą, kuriam replikavo į kelis stulbinančius, spaudoję pasirodžiusius kardinolas Sin komentarus. Pvz. kardinolas sakęs: "Prieš vykdamas į Sovietų Sąjungą, aš maniau, kad nebuvo religijos Sovietų Sąjungoje". Ko respondentui paklausus apie tikintųjų sąžinės kalinių būklę, kardinolas atsakė apie tai komentuoti. Dėl religinės spaudos trūkumo kardinolas sakė, neturėjęs laiko diskutuoti tokias temas, "nes mano palydovai rusai buvo labai punktualūs... Aš keliau kaip maldininkas be jokių politinių tikslų...". LIC savo pareiškime atkreipė dėmesį į religinio persekiojimo faktus, pabrėždamas, kad popiežiui Jonui-Pauliui II-jam net du kartus nebuvo leista vykti pastoraciniais vizitams į Lietuvą. Jis negalėjo 1987.VI.28 d. lvyauti 600 m. krikščionybės su kakties iškilmėse šioje vieno metu nepriklausomoje Baltijos valstybėje – pažymėjo Reuterio agentūra savo pranešime spaudai.

Aplankyti sovietų okupuotą Lietuvą norėjo ir Milano kardinolas Carlo-Maria Martini, kuris yra Europos vyskupų konferencijos pirmininkas, bet iki šiol negavo leidimo.

Lietuvių informacijos centras praneša, kad Reuterio žinių agentūra paskelbė sovietų valdžios ketinimą sugrąžinti Lietuvos katalikams Klaipėdos šventovę, kuri buvo pastatyta tikintųjų lėšomis, sovietų valdžios 1961 m. nusavinta ir paversta filharmonijos sale. Sovietų žinių agentūra TASS, kuri pirmą kartą paskelbė šią žinią liepos 23 d., teigia, kad Klaipėdos šventovė bus sugrąžinta Lietuvos katalikams dvejų metų laikotarpyje. LIC žinios, šimtai tūkstančių lietuvių okupuotoj Lietuvoj

apeliavo į sovietinę vyriausybę, kad sugrąžintų jų šventovę. 1979 m. 150,000 pasirašė peticiją, 1981 ir 1982 m. delegacija vyko į Maskvą ir įteikė peticijas religinių reikalų įgaliotiniui V. A. Kuroje-dovui, kuris pripažino, kad valdžia neteisėtai atėmė šventovę. Viena iš vėliausių peticijų Lietuvos dėl šventovės sugrąžinimo pasirodė š. m. sausio mėn. Ją pasirašė 76,000. Šios peticijos autoriai pabrėžė, kad būtų galėję surinkti 2-3 milijonus parašų, tačiau juos labai persekiojo saugumo ir milicijos darbuotojai.

Pasak Reuterio, oficialieji sovietų šaltiniai negalėjo pasakyti, ar maža, dabar veikianti šventovė bus uždaryta. 1987 kovo 16 pareiškime M. Gorbacioviui ir Religinių reikalų tarybos pirmininkui K. Charčevui dvilika lietuvių praneša, kad Lietuvos TSR ministrų taryba numato atimti veikiančią šventovę. Pagal šį pareiškimą, net Lietuvos TSR religinių reikalų įgaliotinis Petras Anilionis pareiškė, kad jo nuomone Klaipėdai yra reikalingos abi šventovės. 1961 m. statant šventovę Klaipėdoj gyveno 80,000 gyventojų, o šiuo metu jau 200,000, kurių 130,000 katalikų. Šventovės statybą organizavę kunigai buvo suimti. 1962 m. klebonas kun. Liudas Povilonis, vikaras kun. Bronius Burneikis ir dar kiti 5 asmenys buvo nuteisti "dėl piktnaudžia-vimų statant Klaipėdos bažnyčią". Reuteris pastebi, kad kun. Povilonis vėliau buvo pakeltas į vyskupus ir dabar eina Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininko pareigas.

Kunigų skaičius pasaulyje kol kas dar mažėja, tačiau šventinamųjų ir kunigų bei klierikų skaičius gausėja. Pagal Vatikano statistiką, 1985 m. šventinamųjų skaičius pakilo 6%: įšventinta 6,785 nauji kunigai, o tais metais mirė per 8,000 kunigų. Mažiausia kunigų buvo įšventinta 1975 m. – 5,765. Proportingai dabar pasaulyje vienam kunigui tektų 2,091 tikintysis, jei būtų visur vienodai pasiskirstyta. Bet taip nėra, pvz. P. Amerikoje vienam kunigui atitenka 7,000 tikintųjų. Š. Amerikoje kunigų skaičius vis dar mažėja: 1984 m. buvo 69,337 kunigai, o 1985 m. – 68,942. Š. Amerikos kunigų amžiaus vidurkis yra 54 m., o P. Amerikos kunigų – 51 m. Statistika rodo, kad per 10 metų klierikų skaičius progresyviai kyla. 1984 m. pasaulyje iš viso buvo 80,302 klierikai, o 1985 m. – 85,084.

"Aukakalio dirbtuvė" – vaidinimas, kurį 1960 m. parašė tuometinis Krokuvos vyskupas-pagalbininkas Karol Wojtyła, šiuo metu filmuojamas. Pagrindiniai filmo aktoriai yra Burt Lancaster ir Olivia Hussey. Filmo pagaminimas kainuos apie \$9,000,000 ir bus baigtas šiais metais. Tai meilės bei santuokinės ištikimybės drama, vykstanti II D. karo išvakarėse. Filmavimą prižiūri speciali Vatikano komisija, tvarkanti visus popiežiaus Jono-Pauliaus II raštus.

"The Pilot", amerikiečių laikraštis, leidžiamas Bostone, 1987. IV.3 išspausdino NC agentūros žinią, kad sovietinė valdžia pagrasino Lietuvos krikščionybės su kakties komitetui uždrausti visas iškilmės, jeigu laikysis ekstremistų linijos, t.y. ir toliau prašys sovietinę valdžią grąžinti nusavintas šventoves – Vilniaus katedrą, Šv. Kazimiero šventovę ir Taikos Karalienės šventovę Klaipėdoje. Tokį grasinimą išreiškė religijos reikalų įgaliotinis P. Anilionis.

• **Malda nekeičia Dievo, bet keičia tą, kuris meldžiasi.** (Soeren Kierkegaard)

Brazilijos didmiesčiuose

STASYS DALIUS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Sakoma, kad į krioklius važdas iš Brazilijos pusės yra išpuodingesnis, tad sekantį rytą pakilom į tą pusę. Tenka pavažiuoti per miškus, kol pasiekiami valstybių sieną ir tiltą, kuris veda į Brazilijos pusę. Kelias į pasienį gražus, apsuptytas miškų su raudona žeme. Prie sienos dideli mutinės pastatai, kur mums nereikia nė išlipti iš autobuso, tik surenkama pasus ir suštampuoja. Prie sienos laukiančių automobilių nedaug, bet už tai labai daug autobusų su keleiviais.

Pervaziavus į Brazilijos pusę, jau daug miškų iškirstų ir dirbama žemė su trobelėmis laukuose. Augmenija abiejose pusėse labai vešli, žalia. Brazilijos pusėje stovi labai ilgos eilės autobusų, laukiančių įvažiavimo į Argentiną, nes daug Brazilijos žmonių važiuoja apsipirkti į Argentiną.

Atvykę į Brazilijos pusę Iguassu krioklių pamatyti, lagaminus paliekame autobuse, nes aplankę tą pusę popiet važiuojam į orauostį skrydžiui į Brazilijos sostinę Brasilią. Šioje pusėje karštis pasitinka dar didesnis negu vakar dieną, nes jau siekia 28 C. Vedini jau kito vadovo pasileidžiam parko takais krioklių link. Šioje pusėje jau daug prašmatniau įrengta, nes iki Velnio gerkles krioklio austyn yra keltuvas, kuriuo pasikeliame aukštyn ir aptvertais metaliniais takais priartėjam iki pat vandens kritimo – gali pasilenkęs ranką panerti į vandenį. Vandens sraunumas nėra toks stiprus kaip Niagara Falls, kur srovė pašėlusia jėga metasi žemyn. Nuo katarakto viršaus gražus vaizdas į visus kitus aplinkui šniokščiančius krioklius.

Tuo pačiu keltuvu nusileidom žemyn, kita platforma priveda iki 10 metrų prie krantinčio vandens. Smulki migla ir purlai teška į veidą. Užvertę galvą žiūri aukštyn į vandens masę, kuri putodama krinta visai prie kojų. Nukritę vanduo nėra gilus, didžiuliai akmenys luitai kyšo su žolės stiebiais, augančiais viršuje. O nuo akmens iki akmens praveistas takas iki pat krantinčio vandens.

Vietomis vanduo krenta kas-kadomis plonu sluoksniu, ir matosi kaip kregždės ar kitokie paukšteliai įskrenda per krentantį vandenį prie uolos sienos. Pamatę tai manėm, kad gal ten turi uolos urvuose lizdus, bet vadovas paaiškina esą ten skrenda jieskudamos maisto, nes toje šilumoje ir drėgmėje veisiasi spiečiai visokių vabzdžių ir moskūtų, kuriais paukšteliai maitinasi.

Kol baigiam parko apvaikščiojimą, temperatūra pakyla iki 34°C. Jau maudomės prakaitu ir skubame į laukiantį autobusą, kad galėtume greičiau atvesti. Atvažiuojame prie restorano pietums, o kurie nori gali malūnsparniu paskraidyti ir apžiūrėti krioklius iš padangės. Atsiranda keturi iš mūsų grupės, kurie išbando šią kelionę. Grįžę labai patenkinti pasakoja, kad pakilus virš krioklių atsivėria nepaprastas reginys, nes matomi visi kriokliai, abiejų upių susijungimas ir plačiausia apylinkė su tropikiniais miškais.

Tą popietę atsisveikinam su kriokliais ir atvykstame į orauostį kelionei į sostinę. Šis skridimas užtruko ilgai su trimis sustojimais kituose miestuose, kur ilgai reikėjo laukti, bet iš lėktuvų neišleido – reikėjo juose sėdėti. Pats skridimas irgi buvo ne koks, nes pakliuvom į lietaus debesį – lėktuvą smarkiai mėtė ir nemaloniai purtė. Suvargę ir mieguisti jau vėl vakarą pasiekiam Brasiliją miestą, kur buvom nugabenti į St. Paul viešbutį poilsui.

Naujas miestas

Po tokio ilgo ir nuobodaus skridimo į Brazilijos sostinę dauguma mūsų grupės nusprendė, kad nevertėto jo miesto lankyti. Miestas Brasilija tik prieš 25 metus išplanuotas ir pastatytas sostinė, kuri anksčiau buvo Riodežaneiras. Miestas pastatytas viduryje

Kelionė per Pietų Ameriką

džiunglių, beveik krašto viduryje, tad susisiekiama vyksta daugiausia lėktuvais. Praveistas ir plentas, bet kelionė autobusu trunka daugiau kaip 26 valandas. Mieste pramonės nėra. Čia sutelktos valdžios įstaigos ir jos tarnautojai. Miestas jau turi 800.000 gyventojų ir dar kitus 800.000 satelitų miestuose aplink Brasiliją.

Rytą autobusą paima mus iš viešbučio išvykai po sostinę. Važiuojam plačiomis gatvėmis apsuotom medžiais, gražiai išplanuotais skverais, tiltais ir moderniais pastatais. Švari aplinka, daug gėlynų, dirbtinių vandens tvenkinių, aikščių, apstėtų žolė. Matosi ir darbininkai, berenką šiukšles iš tų aikščių. Matyt, besėdį žmonės ant žolės prišiukšlina.

Aplankome naują modernią Don Bosco šventovę, kurioje vyrauja mėlynos spalvos vitražai. Didelė erdvė viduje be įprastų papuošimų. Altoriuje vien tik didžiulis kryžius ir labai aukšti langai iki pat stogo. Visas puošnumas – tai kristalini sienynas ir marmurinės išblizgintos grindys. Maldininkų viduje nebuvo. Už kelių blokų kita nedidelė šventovė, kur vyko pamaldos ir matesti besimeldžią žmonės.

Nuvykdam ir prie televizijos bokšto 224 m aukščio, kuris dominuoja visą apylinkę. Keltuvas užveža tik iki 75 m aukščio, iš kur matyti platus viso miesto reginys. Prie valdžios pastatų didelės eilės autobusų, kurie atveža tarnautojus į darbą ir pasilieka laukti, kol jie baigia darbą, nes yra taupomas benzinas. Tarp visų pastatų labai daug erdvių, nėra sugrūstų prie vienas kito.

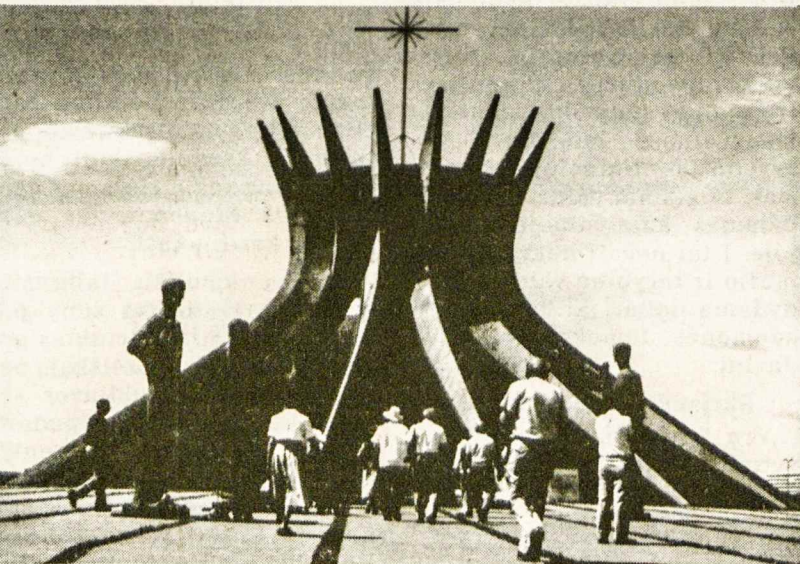
Kur Lietuvos pasiuntinybė?

Miesto vadovas mažiukas, jūdruš, gerai angliškai kalbąs tuojau primena, kad oficialus pinigų keitimo kursas bankuose už 1 dol. – 14 kruzėirų, o juodoje rinkoje 25 kruzėirai. Išsitraukia pluoštą banknotų ir pereidamas per autobusą visus aprūpina juodosios rinkos kursu, vis primindamas, kad tai yra nelegalu, reikia saugotis policijos, kuri, jei pagauna, konfiskuoja pinigus ir dar patupdo į šaltąją.

Autobusas apvežioja svarbesnėm gatvėm pro valdžios ministerijas, parlamento rūmus. Praveža ir pro prašmatnius ambasadų pastatus, kurie rikiuojasi viename rajone. Nemažai ambasadų įvairaus dydžio ir stiliaus. Prisimenu man, kad kai buvo planuojamas ambasadų rajonas, vienas žemės sklypas buvo paskirtas ir Lietuvos pasiuntinybei. Įdomu, kas atsitiko su tuo sklypu? Paklausiau apie tai vadovą, bet jis nieko nežinojo. Tame rajone dar daug tuščių vietų, matosi buvusių džiunglių medžių kelmai.

Prezidentūra ir katedra

Miesto pakraštyje dunkso

Brazilijos sostinės, pavadintos Brazilija, modernaus stiliaus katedra

Mielajai

A+A

FELICIJAI URBONIENEI

atsiskyrus su šiuo pasauliu,

jos vyrą VYTAUTĄ, dukrą RŪTĄ su šeima, sūnų KĘSTUTĮ su žmona, brolius ir kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

Z. O. Girdauskai
J. J. Šarūnai

V. P. Melnykai
A. I. Pūkai

P. Bacevičius

A+A
FELICIJA
URBONIENĖ,

daug metų paskyrusi "Tėviškės žiburių" administravimui, iškeliavo amžinybėn 1987 metų liepos 31 dieną, palydėta labai gausios visuomenės rugpjūčio 3 dieną į užtarnauto poilsio vietą – Šv. Jono lietuvių kapines Mississaugoje.

"Tėviškės žiburių" leidėjas KLK kultūros draugija "Žiburiai", redakcija, administracija ir spaustuvė reiškia gilią užuojautą velionės šeimai, giminėms ir visiems artimiesiems.

Užbaigusi žemiškas kančias, išlėkė amžinoje Viešpaties ramybėje!

"Tėviškės žiburiai"

Ilgametei bendradarbei

a. a. FELICIJAI URBONIENEI

užbaigus žemiškąją kelionę bei palikus bendrų lietuviškos spaudos rūpesčių barus, reiškiamo nuoširdžią užuojautą liūdinčiai velionės šeimai, giminėms bei artimiesiems –

Kun. Pranas Gaida
Vytautas Kastytis
S. J. Andruliai
S. A. Zimnickai
G. V. Balčiūnai
G. R. Gaižučiai
L. G. Kurpiai
E. dr. S. Čepai
M. A. Bumbuliai

E. Pr. Ališauskai
A. Birgelienė
O. P. Derliūnai
V. Matulaitis
B. St. Prakapai
V. Petrauskienė
R. Vl. Stabačinskai
G. M. Valaičiai
J. Vingelienė

A+A
FELICIJAI URBONIENEI,

brangiai Anapilio moterų būrelio narei, mirus, jos vyrą VYTAUTĄ ir visą šeimą giliai užjaučiame bei kartu liūdime –

Anapilio moterų būrelis

Mūsų brangiai ir mylimai

A+A
FELICIJAI URBONIENEI
iškeliavus amžinybėn,

jos vyrą VYTAUTĄ, dukrą RŪTĄ, sūnų KĘSTUTĮ, artimuosius bei gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Anastazija Tamošaitienė Antanas Tamošaitis
Aldona Veselkienė

A+A
FELICIJAI URBONIENEI

mirus,

dukrai RŪTAI RUSINIENEI, jos vyrui MARIUI ir vaikams bei artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia –

Rūta ir Antanas Rygeliai
Nijolė ir Algis Simonavičiai
Rūta ir Vytautas Valaičiai
Žibutė ir Vaidotas Vaičiūnai

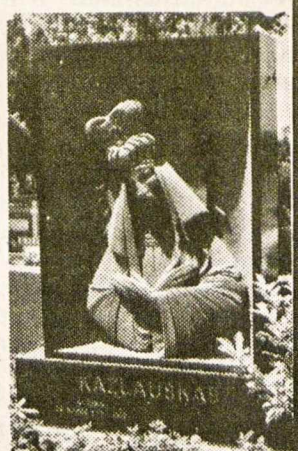
Canadian Art Memorials Ltd.

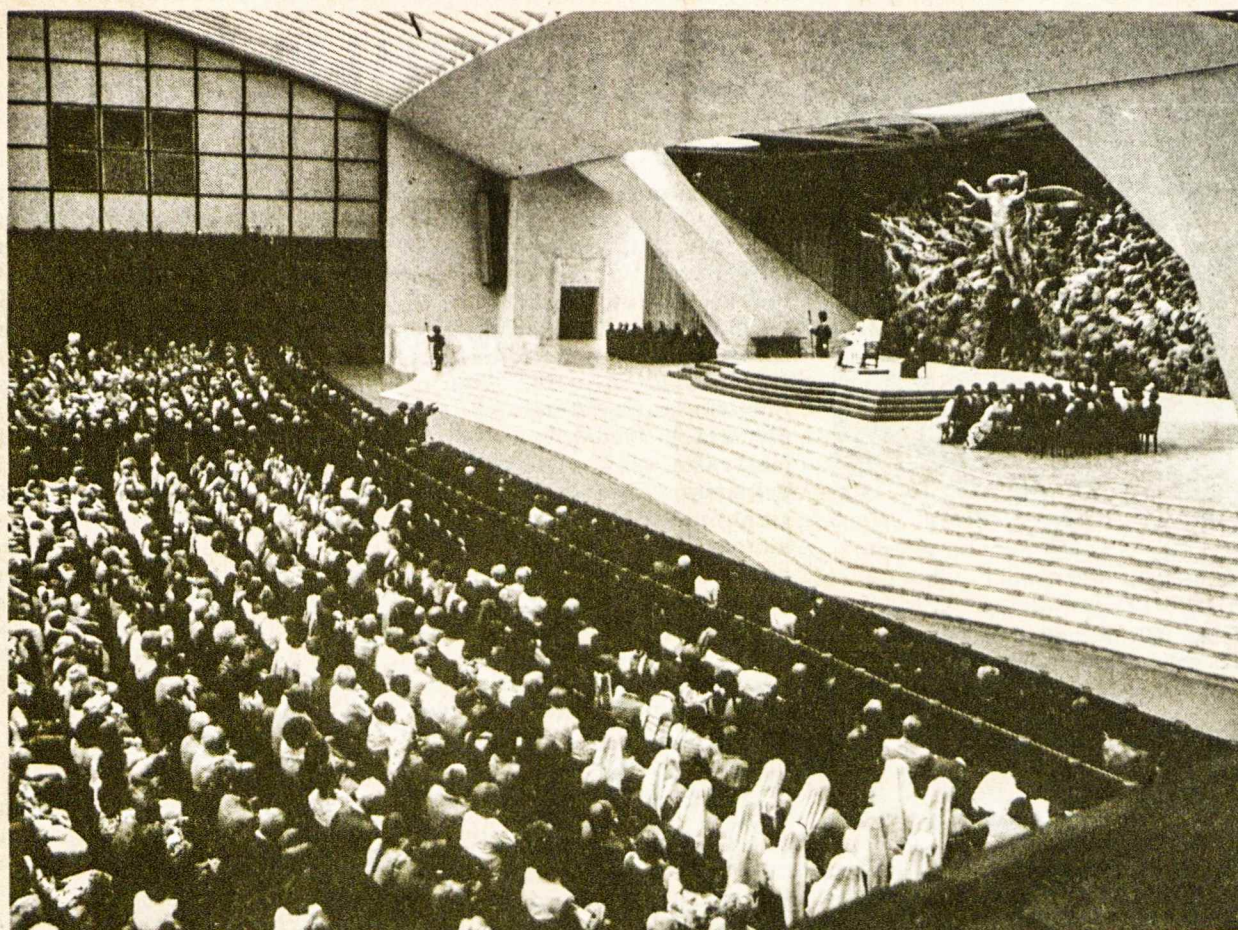
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūros darbus – greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Lietuviai, suvažinę iš laisvojo pasaulio, Vatikano audiencijų salėje klausė Šv. Tėvo JONO-PAULIAUS II angliskos ir lietuviškos prkalbos 1987 m. birželio 27 d. Salės kairėje – vyskupai, dešinėje – Vasario 16 gimnazijos mokinių tautinių šokių grupė, kuri, pasibaigus audiencijai, atliko meninę programą. Audiencijoje dalyvavo ir iš okupuotos Lietuvos atvykę 8 kunigai su vyskupu A. VAICIUMI

Nuotr. L'Osservatore Romano

Šeši šimtai metų klūpo...

“LKB kronika” naujausiame 73-čiame numeryje apie krikščionybę Lietuvoje praėityje ir dabar 600 metų sukakties proga

Pradėjome 1987-sius jubiliejinius metus. Kokiomis nuotakomis pradeda jubiliejų katalikiškoji Lietuva? Ryžtas, ištikimybė, nežiūrint bedieviškos klastos. Nors ir pavėluotai priimtas katalikiškas Krikštas apsprendė mūsų tautos likimą per praėjusius 600 metų. Suveltintas Krikštas sąlygojo lenkų tautybės dvasininkų per didelę įtaką Lietuvos bažnytiniam ir kultūriniam gyvenime, bet kartu toji pati katalikybė savo universalumu ir pagarba tautinėms kultūrinėms vertybėms buvo tas pagrindas, ant kurio praėjusio šimtmečio carinės Rusijos teroro aplinkoje subrendo ir bujojo mūsų tautinio atgimimo judėjimas. Šiandien, minint Lietuvos Krikšto jubiliejų, tos pat Rusijos naujosios imperijos nemellingame glėbyje, turime semtis išminties iš praėjusių šešių šimtmečių istorinės patirties ir ypač iš praėjusio šimtmečio pabaigos katalikiškosios Lietuvos kovų ir pergalių. Primityvusis bedieviškasis materializmas, kurį taip uoliai pasirušino jubiliejiui metu propaguoja LKP CK lektorius J. SAKALASKAS, katalikiškąjį krikštą laiko Lietuvos nelaimių pradžia, o išruskijas okupacijas, – tiek praeito šimtmečio tiek ir šio – tautinio “savarankiškumo” epochomis.

Kiekvienas blaiviau mąstantis lietuvis jaustė jaudina, kad istorinė tiesa nėra partinių propagandistų pusėje.

1939 m., apibendrinamas nepriklausomos Lietuvos laikais minėtą Lietuvos krikšto 550 metų sukaktį, prof. S. ŠALKAUSKIS rašė: “Nejaugi nubaudė save vieną karą pavėlintu krikštu, mes dabar pasiskubinsime atsakyti nuo jo geradaros tik todėl, kad ta linkme eina civilizuočių tautų dekadansas? Tai būtų panašu į tą pasakos kviailį, kuris per vestuves raudėjo, o per laido tuves kvatojo”.

Valdiški bedieviai norėtų, kad mes, prisimindami prieš 600 metų Lietuvos priimtą krikštą raudotume (o jų katalikiškasis krikštas sulaukė “palaimingą” susiliejimą su didžiąja provoslaviškąja rusų tauta, kurios didžius gyvenamus plotus valdė didieji Lietuvos kunigaikščiai).

Šių dienų bedieviai taip pat norėtų, kad carinės Rusijos ir šiandieninės Rusijos Imperijos valdovų pastangas nukaltikinti ir nutautinti Lietuvą priimtume su visuotiniu susižavėjimu ir džiaugsmu.

Valdiškos bedievybės pažiūrų nepagrįstumą pripažįsta ir blaiviau mąstantieji tarybiniai tyrinėtojai. Šių metų sausio pabaigoje Vilniuje Respublikinėje bibliotekoje buvo suruošta mokslinė konferencija, skirta krikščionybės įvedimo Lietuvoje 600 metų sukakties. Konferencijoje kalbėjė filosofas B. GENZELIS taip įvertino krikščionybės įvedimo reikšmę Lietuvai: kultūrinėje plotmėje krikščionybės įtaka teigiama – Lietuvai pasidaro pri-

einami krikščioniškųjų Vakarų Europos tautų sukaupiti kultūriniai lobiai, politinė reikšmė buvusi neigiamą dėl padidėjusios lenkų tautinės įtakos (nors buvo nutylėta, jog katalikiškasis krikštas sumažino Lietuvos surusėjimo pavojų), o religinėje plotmėje katalikiškas ateistas filosofas garbingai atsisakė įvertinti, nes, kaip bedieviškos materialistinės pakraipos filosofas, negalėjęs to objektyviai įvertinti.

Prelegentas priminė eilę neigiamybių šiuolaikinio kovingojo ateizmo. Paminėjęs ateistų pamėgtą terminą “religinis ekstremizmas”, fil. m. dr. B. GENZELIS tvirtino, jog religinį ekstremizmą pagimdė ateistinis ekstremizmas. Taip pat pabrėžė, kad Lietuvos kultūrai padarė daug žalos tarybinės santvarkos metais kultivuotas “buldozerinis ateizmas”, kai brutaliai būdu buvo naikinami religinio meno paminklai – Lietuvos pakelių kryžiai, koplytelės ir kt. “Buldozerinio tipo ateizmas” neretai buvo propaguojamas valdžios iniciatyva leidžiamose ateistinėje propagandinėje literatūroje.

“Minties” leidyklos darbuotojas Antanas RYBELIS mėgino prieštarauti, kad tokio pobūdžio ateistinė literatūra nebuvo leidžiama, tačiau pats pripažino, kad objektyvaus istorinio dokumentų rinkinio apie Lietuvos krikštą leidykla nesugebėjo prastumi pro bedieviškos cenzūros barjerus. Teko pasitenkti pokario metais aršaus ateisto prof. PAKARKLIO paruoštu tendencingai parinktu popiežių, skelbiančių prieš pagoniškąją Lietuvą kryžiaus karus, bulių ištraukų rinkiniu. Kaip beveik vieninai sutarė konferencijos dalyviai, toks nepilnas, tendencingas leidinys tikrai nepasitarnaus objektyviam krikščionybės reikšmės mūsų tautos istorijos įvertinimui.

Lietuvos katalikai žino, kad tokiame objektyviam įvertinimui šiandieninėje bedievių valdomoje Lietuvoje nėra sąlygų, nepaisant visų M. GORBAČIOVO skelbiamų persitvarkymų ir “viešumo” kampanijų.

Jubiliejinių metų pradžioje Lietuvoje lankėsi naujasis Maskvos RRT pirmininko pavaduotojas katalikų keikalas KUZNECOVAS. Tai kadrinis saugumietis, septynetą metų dirbęs tarybinėje pasiuntinybėje Italijoje. Nepaisant inteligentiškos šypsenos, jo vizitas nieko gero nežada Lietuvos Katalikų Bažnyčiai. KUZNECOVAS mėgino įtikinti Lietuvos vyskupus, kad jų svarbiausia pareiga – sulaukyti tikinčių liaudį nuo kovos už tikinčiųjų teises. Klaipėdos katalikai esą galį pilnai būti laimingi ir neatgavę neteisėtai iš jų atimtos, pačių tikinčiųjų pastatytos bažnyčios. Užteksią senosios bažnytelės rekonstrukcijos. Vyskupas Vincencas SLADKEVIČIUS ir Antanas VAICIUS galėsią vykti į Vatikano kongregaciją, kurių

nariais jie yra, posėdžiaus tik tada, kai sutiksį pasitarnauti ir bedieviškai valdžiai, aktyviau įsijungdami į “taikos šalininkų” judėjimą. Naujasis maskviškis “katalikų globėjas” nerimavo dėl vienuolių veiklos aktyvumo Lietuvoje, su nerimu klausinėjo, ar neveikianti Lietuvoje “Opus Dei” organizacija?

Kauno kunigų seminarijos rektorius, grįžęs iš pasitarimų Maskvoje, pranešė klierikams jubiliejinių metų pradžioje, kad Maskva net grasinanti uždaryti paskutinįją kunigų seminariją dėl trijų priežasčių:

1. Dalis klierikų priklausančių vienuolijoms;

2. Seminarijoje veikiančios antitarybinės organizacijos (vicerektoriaus nuomone, tokia klierikų vienybė skaldanti antitarybinę organizaciją susidedanti iš klierikų, viešai padariusių abstinencijos pažadus);

3. Seminarijoje esanti gyva lietuviška dvasia. Seminarija esą nors ruošia klierikus tik Lietuvai, turėtų būti labiau internacionalinės dvasios, t.y. reiktų praskiesti klierikų ir dėsnytojų gretas neaiškiosiomis, bet už tai bedieviškai valdžiai labiau atsidavusioms asmenybėmis. Tai tik keli štrichai, liudijantys, kokiąje padėtyje šiandien yra Lietuvos Katalikų Bažnyčia, švenčianti savo įsikūrimo 600 metines.

Prieš 100 metų Lietuvos krikšto 500 metų sukaktis buvo minima panašiai sunkiais carinės sprespaudos metais. 1887 metais jubiliejus pateko į tarpą dviejų atmintinų datų: 1886 m. Kęstaičių ir 1893 m. Križių skerdynių. Nepaisant anų laikų skaudžių išbandymų, Katalikų Bažnyčia Lietuvoje per pastarąjį 100 metų nepaprastai išaugo, sustiprėjo tiek organizaciniu požiūriu (sukurta Lietuvos bažnytinė provincija, tiesiogiai priklausanti tik Apaštalių Sostui), tiek ir dvasinėje, kultūrinėje srityje – katalikybė dar giliau suleido šaknis lietuviškų širdžių dirvoje.

Tikime, kad nepaisant skaudžių dabartinio laiko išbandymų, Dievas leis katalikybei Lietuvoje stiprėti, bręsti ir prasidedančiame septintajame krikščioniškos Lietuvos šimtmetyje. Todėl, nepaisant nelengvų sąlygų, represijų, kalinių kalėjimuose sudedamos aukos, – šie jubiliejiniai metai yra džiugūs metai.

Dėkojame Viešpačiui už viską, o ypač už bendrą su Juo kryžiaus kelią, vedantį į Amžinąjį prisikėlimą!

Šeši šimtai metų klūpo – Skundžias randai kruvini. . . Bet vilties malda ant lūpų, Dieve, Tu mus gaivini!

Krikšto vandeniu nuplauta, Laimėn pakviestą dangaus, Apkabink mažytę tautą, – Ji naujų jėgų įgaus.

Šeši šimtai metų trykšta Mums gyvenimo versme! Už tikėjimą už Krikštą Tedekoja ši giesmė!

Krikščionybė lietuvių tautos istorijoje

Santrauka paskaitos, skaitytos prof. dr. Vytauto Vardžio Romoje 1987.VI.28 Lietuvos krikšto 600 metų sukakties minėjimo akademijoje

Europos tautų gyvenime krikščionybės įvedimas buvo ypatingos svarbos įvykis, nes jis šimtmečiams apsprendė tų tautų gyvenimą. Lietuva nebuvo išimtis.

Lietuvos apsikrikštijimui yra charakteringos trys nuo kitų Europos tautų skirtingos savybės. Pirma, Lietuva turėjo pasirinkimą tarp graikiškosios ir lotyniškosios Bažnyčios ir pati pasirinko Romą, ne Bizantiją. Antra, Lietuva apsikrikštijo po ilgos kovos ir abejonių. Trečia, krikščionybė turėjo didelės įtakos ne tik kultūriniam ar valstybiniam Lietuvos išsivystymui, bet ir jos tautinės tapatybės išsiskleidimui.

Reikia pridėti, kad reformacijos laikotarpis Lietuvoje taip pat buvo skirtingas nuo Vakarų Europos. Lietuvoje reformacija nesukėlė pilietinių karų ir turėjo pozityvius įtakos Bažnyčios reformai bei lietuviškam religinio gyvenimo pasireiškimui. Tačiau išskyrus mažas evangelikų-liuteronų ir evangelikų-reformatų Bažnyčias, reformacija Lietuvoje neįsigyveno. Todėl, kalbant apie krikščionybę Lietuvoje, iš esmės kalbame apie Katalikų Bažnyčią. Galima, žinoma, paminėti, kad iki XIX š. Vilniuje buvo stiprus unitų centras.

Lietuvos valstybė galutinai susiorganizavo XIII š., bet ankstyvieji Lietuvos valdovai nesiėmė suvienyti visų lietuviškų giminių. Vieton to, būdami gabūs kariai ir diplomatai, jie veržėsi į slavų apgyventas rytines žemes, atviras valstybės išsiplėtimui. Maždaug tuo pat metu Baltijos jūros regione atsirado ir vokiečių misijonierių ordina, susivieniję kryžiuočių vardu. Jų iškūrimas Livonijoje ir Prūsijoje turėjo milžiniškos reikšmės Lietuvos užsienio ir vidaus politikai. Kryžiuočiai siekė Lietuvą apkrikyti karu. Lietuva galėjo pasirinkti savo pavaldinių slavų tikėjimą – tai būtų buvę logiška, bet priėmė savo prievų kryžiuočių tikėjimą, tačiau ne per kryžiuočius.

Priimdama lotyniškąją krikščionybę, Lietuva tapo labai skirtingu nuo Rusijos kraštu ir atsidarė Vakarų Europos kultūrinei įtakai.

Lietuva priėmė krikščionybę vėliausiai Europoje. Lietuvos Bažnyčia yra jauniausia europiškioji Romos Bažnyčios duktė. Po ilgų svyravimų 1387 m. Gordijaus mazgą perkirto didysis kunigaikštis Jogaila, tapęs Lenkijos karaliumi Vladislavu II. Jogailai gelbėjo jo pusbrolis Vytautas. Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto nuopelnai praktiškai krikščionybės plitimui yra gal dar didesni nei Jogailos. Per savo valdymo metą Vytautas pastatė 35 šventoves ir bent 6 vienuolynus, o taipgi 1413-17 metais apkrikyti žemaičius (kartu su Jogaila).

Jogaila nebuvo pirmasis Lietuvos valdovas, priėmęs krikštą. Pirmasis buvo valstybės suvienytojas Mindaugas, apsikrikštijęs su šeima ir artimaisiais dar 1250 ar 1251 metais ir už poros metų iš popiežiaus gavęs karaliaus vainiką. Tačiau jis buvo nužudytas, ir krikščionybė Lietuvoje užgeso. Jei Mindaugui būtų pasisekė ją išlaikyti, Lietuvos valstybės ir tautos likimas būtų buvęs gerokai skirtingas, ypačiai santykiuose su Lenkija. Jos lietuviškas kultūrinis gyvenimas taip pat būtų išsivystęs daug anksčiau. Tačiau Mindaugui nepasisekė.

Lietuvos Bažnyčios ir pačios Lietuvos krikščioniškosios kultūros vystymąsi labai trukdė eilė veiksmų, jų tarpe turėtų labiausiai Jogailos ir Vytauto nesirūpinimas sukurti atskirą, nuo Lenkijos Bažnyčios nepriklausomą bažnytinę provinciją. Katalikų Bažnyčia bent porą šimtmečių tapo pajungta Lenkijos politikos ir lenkų kultūriniam bei tautiniam tikslams.

Bažnytinė-religinė veikla buvo pagyvejusi XVIII šimtmečio antrojoje pusėje, o žlugus Lietuvos-Lenkijos valstybei ir Lietuvai atsidūrus Rusijos carų valdžioje, Bažnyčia ėmė stipriai lietuviėti. Taip atsitiko todėl, kad tada kunigais tapti buvo leista ir ne bajorų vaikams – tai suartino kunigų

ją su liaudimi. Tam netiesiogiai padėjo ir skirtingų tikslų siekianti carų politika. Carai nepasitikėjo katalikybe, o dar labiau lenkais. Norėdami ištraukti lietuvius iš lenkų įtakos, jie apsprendė lietuvių tautą surusinti. Todėl uždraudė lietuviškus raštus lotynų raidėmis ir labai suvaržė Bažnyčią. Buvo varžomas vyskupų skyrimas, varžomas priėmimas į kunigų seminariją; buvo draudžiama statyti kryžius, buvo uždarinėjamos šventovės, kontroliuojami kunigai už savo parapijos ribų. Katalikai buvo diskriminuojami tarnybose. Tačiau tokia politika atnešė labai priešingus rezultatus. Vyskupas Valančius ėmėsi ginti katalikų tikėjimą ir išvystė slapta pradinio švietimo ir knygų gamybos sistemą. Jis sukūrė, galima sakyti, modernią lietuvių tautybės išraišką. Tuo pat laiku, galima sakyti, praktiškai vyko ir katalikybės bei lietuviybės konvergencija, stiprinama carų persekiojimo.

Laikui bėgant, didelė kunigijos dalis ėmė remti tautinį atgimimą. Pirmojo pasaulinio karo metu Žemaičių vyskupas Pranciškus Karevičius jau aktyviai palaikė Lietuvos nepriklausomybės siekimą. Tai reikšė didelį bažnytinės hierarchijos persiorientavimą, lyginant su ankstesniais amžiais.

Nepriklausomoje Lietuvoje tikėjimas tarpo, bet Bažnyčia buvo kritikuojama kaip per daug dalyvaujanti politikoje ir bereikalingai laikanti kai kurias socialines institucijas, pvz. vedybų monopolį. Jos didžiausias laimėjimas buvo naujos katalikiškosios inteligentijos kartos išaukėjimas. Toji karta turėjo aiškias pažiūras Lietuvos valstybės ir visuomenės modernizavimui. Ji taipgi davė vadovybę ir intelektualinę – visuomeninę programą tautos išsilaikymui ateinančiose okupacijose.

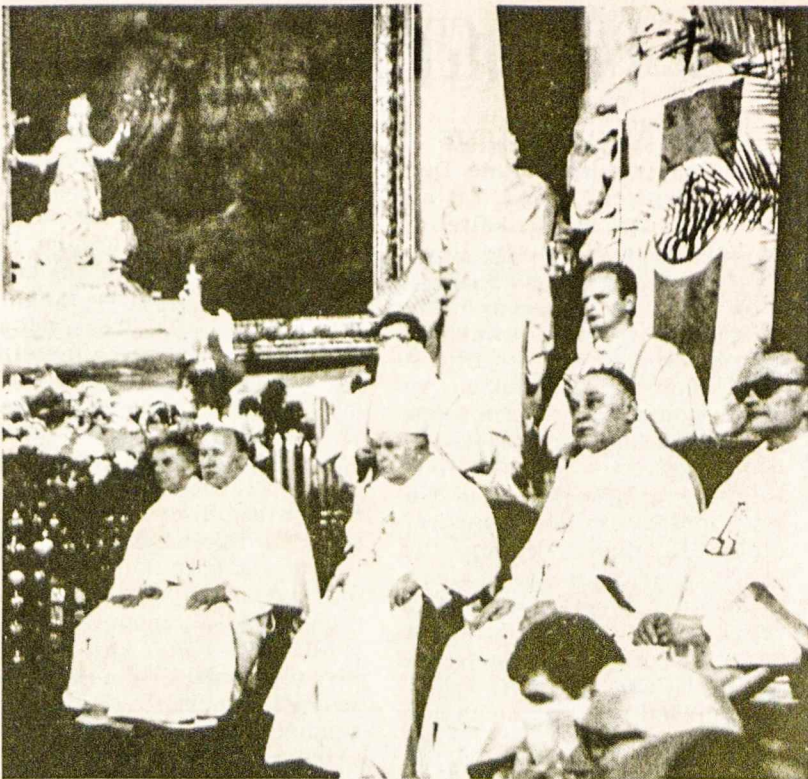
Lietuvą okupavus Maskvai 1940 m. birželio mėnesį, prasidėjo naujas krikščionybės gyvenimo Lietuvoje etapas. 1940-44 metų sovietinės ir načių okupacijos atnešė nuostolius, kuriuos Stalino valdžia stipriai papildino 1946-53 metais. Vyskupai buvo tremiami. Vyskupas Borisevičius nubausintas mirties bausme. Šimtai kunigų tremiami. Tremtinių tikinčiųjų skaičiai siekė šimtus tūkstančių.

Stalino laikotarpis pasibai-gė, bet Stalino principai religiniam gyvenimui reguliuoti buvo inkorporuoti į sovietų konstituciją ir įstatymus. Jie reikalauja visiškų tikėjimo ir Bažnyčios izoliacijos nuo visuomenės. Vaikus mokyti tikėjimo yra nusikaltimas. Religinė spauda neleidžiama. Kunigų paruošimas žymiai varžomas. Vyskupas J. Steponavičius tebėra ištremtas iš savo sosto Vilniuje. Tuo pat metu valstybė remia ateistų indoktrinaciją.

Didelė dalis Lietuvos tikinčiųjų, ar tai būtų katalikai, baptistai, adventistai ar sekmininkai, atsisako priimti tokius drakoniškus įstatymus kaip teisėtus ir taikiu būdu bando įtikinti valdžią, kad tuos įstatymus reikia reformuoti. 1977 m. katalikų vyskupai ir valdytojai siūlė pašalinti iš 1977 m. konstitucijos projekto neaiškumą sukeliančias ir piknuojamas frazes iš spaudos bei religijos laisvės garantuojančių konstitucijos paragrafų.

Aiškią liniją tuo klausimu yra užėmusi “Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika”, kuri eina jau 15 metų, deja, kuri turi eiti pagrindyje. Sovietinė valdžia “Kroniką” laiko ekstremistine. Tačiau “Kronika” siekia tik religijos laisvės, t.y. laisvės viešai, be pavojaus gyvenimo būdai ar tarnybai išpažinti tikėjimą. Tokia laisvė per šimtmečius buvo pasiekta Vakarų Europoje ir šiandien sudaro bet kurios humaniškos civilizacijos dalį. Tokios laisvės reikalavio II Vatikano susirinkimas, o dabar taip pat ir Šv. Sostas.

Lietuvos Katalikų Bažnyčia yra seniausioji tautos religinė ir socialinė institucija. Per šimtmečius ji tapo tautos tra-

Lietuvos krikščionybės 600 metų sukakties pamaldos, kurias laiko arkivyskupas LIUDAS POVILONIS Vilniaus Šv. Petro ir Povilo šventovėje 1987 m. birželio 28 d. drauge su Rygos ir Liepojos vyskupu pagalbininku J. ČAKULIU ir kitais kunigais

Nuotr. M. Vasiliauskienės

Politinės konferencijos belaukiant

Dr. JONAS KUNCA,
Australija

Ką tik pasirodė spaudoj žinia apie politinės lietuvių konferencijos sušaukimą Vašingtone. Sumanymas geras, tik tokia konferencija turi būti iš anksto paruosta. Kitaip ji bus tik dar vienas nereikšmingų suvažiavimų su paskaitom, rezoliucijom ir atsisveikinimo balium.

Tikra politika yra komplikuotas ir daug bendro padėties pažinimo reikalaujantis menas. Turime žinoti ne tik Lietuvos istorinę įvykių eigą, bet taip pat ir Sovietų Sąjungos vartojamus metodus, Vakarų daromas klaidas, priežastis ir galimas ateities perspektyvas, liečiančias demokratinių pasaulių ir Lietuvą. Tai atrodo labai paprasta. Kas iš mūsų nežinom Lietuvos okupacijos ir su ja susijusių įvykių eigos? Kas nežinom komunizmo klastų? O Vakarų daromos klaidos irgi nėra svetimos. Taigi bent mums atrodo, kad žinių nestokojame.

Deja, dalykas nėra toks paprastas. Pavyzdžiui, ne visi žinom, kad Sovietų Sąjunga Lietuvos okupaciją teisingai Molotovo žodžiais Krevei-Mickevičiui: esą nuo caro Jono Žiauriojo laikų svajojo turėti Baltijos pajūrį ir dabar (1940 m.) turi prągą tai įgyvendinti, t.y. Baltijos valstybes prijungti prie Sovietų Sąjungos. Sunkiau gerasai pažinti Lietuvos okupantą, jo vartojamus metodus imperializmo plėtimui ir Vakarų reakciją į tai. O nuo demokratinio pasaulio atsakymo į sovietų puolimą priklausys Lietuvos ir kartu pačių Vakarų ateitis.

Rytų-Vakarų santykių raida iki šiol yra nepalanki Lietuvos laisvės atgavimui. Užot sustabdę sovietų puolimus įvairiose pasaulio dalyse, Vakarai savo baimumą ir stoką pasiryzimo stengiasi nuslėpti, neteikti didesnės svarbos Maskvos agresijom arba net pateisinti kaip Rusijos saugumo priemonės. Anksčiau, prieš 1970 metų vadinamą atolydį, Vakarai neišdrįso pasipriešinti nei Rytų Europos so-

vietizacijai, nei Berlyno sienos statymui. Š. Korėją įstengė nugalėti, bet skubėjo sustoti prie šiaurės nuo pietų skiriančios sienos.

Savo pralaimėjimą Berlyne Vakarai vadino pergale. Mat rusams nepavykė užimti viso Berlyno, lyg Maskva tam būtų turėjusi teisę. Nei tam, nei atskirumui Rytų Vokietijos sovietai neturėjo jokios teisės. Tik per Vakarų baimumą tai jiems pavyko padaryti. Paskutiniu metu dalykai dar pablogėjo. Vakarai ne tik nesigina, bet dar gelbsti bankrotuojančią Sovietų Sąjungą, teikdama jai paramą ir technologiją. Užuot išnaudoję dabartinę sunkią Maskvos ekonominę padėtį, Š. Amerika ko gero gali pasirašyti atominų raketų iš Europos atitraukimo sutartį, visai nepareikalavusi, kad sovietai pasitrauktų iš Afganistano ir pradėtų grąžinti savarankiškumą užimtiem kraštams.

Lietuvos vadavimo gairėm nustatyti yra būtina atsižvelgti į dabartinę padėtį tiek Sovietų Sąjungoje, tiek pačiuose Vakaruose. Čia įeina ir Gorbaciovo numatytų reformų analizė.

Mes privalome siekti Vakarų laikyenos santykius su Sov. Sąjunga pasikeitimo, įtikindami politikus ir mases, kad be tokios transformacijos jie patys atsidurs rusų vergovėje. Dėl Lietuvos, Rytų ir greičiausiai net Vakarų Europos Amerika per daug nerizikuos, bet dėl pačių amerikiečių kailio bus priversta kovoti.

Tik turint prieš akis išgildintą padėties vaizdą ir jo pasikeitimų galimybes ateityje, turim eiti prie gairių nustatymo ir paties veikimo, kuriam tinka tik patys kompetentingiausi asmenys, kokių galim surasti savo tarpe. Pagaliau asmeninis paskirtis tam darbiui atstovų sugebėjimas, apdairumas, laiku ir vietoj tinkama reakcija, diplomatiškumas prisidės pre geresnių rezultatų pasiekimu. Jau prieš konferenciją reikia galvoti apie galimus kandidatus tam jautriausiam darbui.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: **“Kapitalas Lietuvai, palūkanos – lietuvybei išvivijoje!”**

dicijų lobynu, tautos atmintim, kuri maitina tautos ateitį. Jai nėra politinio pakaitalo. Per šimtmečius niekam nepasiekė panaudoti Bažnyčios grynai sekuliariniams tikslams, nors ir buvo bandyta; ji

visada kovojo už savo nepriklausomybę, kad galėtų atlikti savo religinę misiją. Tokiu būdu ji tapo laisvės šauklis visiems lietuviams visose, ne tik religinėje, gyvenimo srityse.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PLĖŠIKAS KLEBONIJOJE

„Tiesos“ korespondentė Dan-guolė Repšienė savo rašiniu „Nuo veltėdžio iki nusikaltėlio“, paskelbtu šio dienraščio liepos 7 d. laidoje, skaitytuos supažindina su Pušaloto klebono kun. Albino Pipiro žiauriu sumušimu ir apiplėšimu 1986 m. spalio 16 d. naktį. Jis buvo rastas vos gyvas klebonijos rūsyje ir nuvežtas Panevėžio ligoninėn, iš kurios išėjo tik š. m. balandžio 15 d. Kun. A. Pipirą išgelbėjo sudėtingos operacijos neurochirurginiame ligoninės skyriuje. Tą lemtingą naktį dingso su klebonu kun. A. Pipiru klebonijoje gyvenęs zakristijonas Rimutis Kudarauskas, kurio dėka netrukus buvo sumintas plėšikas Aleksandras Gelašvilis. Jis sumuštą zakristijoną R. Kudarauską priver-tė iš klebonijos pagrobtais daik-tus sukrauti į klebono „Žiguliu-s“ ir važiuoti Klaipėdon, o iš jos — Kaunan. Plėšikas A. Ge-lašvilis, visą laiką gėres, užmi-gro pravažiavus Šilalę. Tada jau-nasis zakristijonas R. Kudaraus-kas sustabdė pravažiuojantį au-tomobilį ir buvo nuvežtas milici-jos skyriun Šilalėje. Atskubėję milicininkai „Žiguliuose“ rado ne tik miegantį A. Gelašvilį, bet ir krauju aptaškytų dėžių su gėri-mais, tris užsienietiškus magne-tofonus, virtuvinį kirkuką mėsai kapoti nulūžusiu kirvuku.

ATEJŪNAS IŠ GRUZIJOS

Tardyme paaiškėjo, kad A. Gelašvilis gimė Gruzijoje, Čiaturos mieste, kur baigė vidurinę mokyklą, bet nebuvo priimtas aukštojo. Atlikęs būtinąją ka-rinę tarnybą, laimė bandė Ka-liningradu pavadintame Kara-liaučiuje. Tačiau ir čia nepateko universitetan, tik gavo dar-bą milicijoje, o iš jos greit bu-vo pašalintas dėl girtavimo. Nie-kur nedirbantis A. Gelašvilis jau-kų užtakį susirado Kaune pas „Elektros“ gamyklos vyr. buhal-terio pavaduotoją Valerį Šerkš-naitę. Jos bute gyveno neregist-ruotas, sugyventinės išlaiko-mas. Kartais dingdavo, parsie-davo neiškašus užsiėmimo draugų, staiga atsiradusius pi-nigus išleisdavo gėrimams resto-ranuose. Kai pinigų pritrūkdavo, savo sugyventinį vėl imdavo lepinėti V. Šerkšnaitė. A. Ge-lašvilis, 1986 m. spalio 16 d. va-karą išvažiavodamas Pušalotąn apiplėšti klebono kun. A. Pipiro, iš jos buto slapta pasiėmė, kir-vuką mėsai kapoti, milicininkų rastą nulažtą kotu klebono „Žiguliuose“ tarp sukrvintų daiktų.

KELIONĖ PUŠALOTAN

Iš Kauno A. Gelašvilis tą va-karą išvažiavo autobusu Kau-nas–Biržai, konduktore paprašęs sustabdyti autobusą dvide-šimt ketvirtajame kilometre už Panevėžio, neprivažiavus Pum-pėnų stotelės. Autobusas, ke-leiviui išlipus, nuvažiavo Pas-valio link, o naktimi prisiden-gęs A. Gelašvilis, perėjęs kiton kelio pusėn, grįžo į tą vietą, kur kelias šakojasi į Pušalotą. Per-čiomis lengvai įveikęs šešis kilo-metrus, trisdešimtmetis A. Ge-lašvilis retomis švieslėmis mir-

gančian Pušalotąn įėjo užuolan-komis, pirmiausia pasukdamas į kapines. Ten savo puošnią ap-rangą pakeitė iš lagaminu išsi-imtom prastesnėm kelnėm, juo-du megztuku su aukšta apykakle. Ant rankų užsimovęs gumines pirštines, ant galvos — gabalą kaproninės kojinės, klebonijon įlindo pro išdaužtą langą. Nie-kas nepastebėjo nakties metu vykstančio apiplėšimo. Žinia apie plėšiko išlaužimą klebo-nijon ir sunkų klebono kun. A. Pipiro sužeidimą gyventojus pa-siekė tik sekanties dienos rytą. Pasvalio rajono liaudies teisme nustatyta, kad iš klebonijos pa-grobti daiktai buvo verti 7.133 rublių. Klebonui kun. A. Pipi-riui buvo grąžinti „Žiguliai“, juo-se rasti gėrimai, užsienietiški magnetofonai, įrašų kasetės ir 1.500 rublių. Pasvalio rajono liaudies teismas A. Gelašvilį nu-baudė laisvės atėmimu 12 metų su turto konfiskavimu. Bausmę jis atlieka sustiprinto režimo pataisos darbų kolonijoje.

GRAŽINIS ŠVENTOVĖ?

Tikinčiųjų lėšomis Klaipė-doje pastatyta Taikos Karalie-nės šventovė buvo konfiskuota sovietinio kompartijos režimo 1961 m. ir, nugriovius bokštą, paversta Vilniaus filharmonijos skryžiaus koncertų sale. Švento-vės statytojai — klebonas kun. Liudas Povilonis, vikaras kun. Bronius Burneikis ir penki kiti asmenys 1962 m. teisme buvo ap-kaltinti statybos piktnaudžia-vimu. Kun. Liudas Povilonis da-bar yra arkivyskupas, Lietuvos vyskupų konferencijos pirmi-ninkas. Šventovės grąžinimo ti-ktiesiems ilgus metus reika-laujo lietuviai katalikai ne tik tėvynėje, bet ir išeivijoje, o pas-tarųjų pastangas taipgi rėmė ir kitataučiai užsieniečiai. Vak-ur pasaulį dabar staiga pasiekė pranešimai iš Maskvos, kad iš ka-talikių atimta Taikos Karalienės šventovė jiems bus grąžinta dve-jų metų laikotarpyje. Šią žinią patvirtino ir „Gimtasias kraštas“ savo liepos 23 d. laidos skyriu-ję „Lietuva spaudos veidrodyje“. Apžvalgininkas L. A. remdama-s pranešimu dienraštyje „Tary-binė Klaipėda“ 165 nr., pasako-ja: „Klaipėdos miesto Liaudies deputatų vykdomasis komiteetas priėmė sprendimą per dvejus metus Lietuvos TSR valstybi-nės filharmonijos Klaipėdos filia-lą įkurdinti kitose patal-pose, geriau pritaikytose kon-certinei veiklai. Pastatas, šiuo metu naudojamas kaip filhar-monijai, bus atiduotas miesto ka-talikių bendruomenės porei-kiams...“

DIDŽIAUSIA ŽUVIS

Medžiotojų ir žvejų draugi-jos taryba su „Mūsų gamtos“ žur-nalo redakcija kasmet paskel-bia meškeriojų sugautų di-džiausių žuvų konkursą. Ver-tintojų komisija, dar nesusi-pažinusi su visais 1986 m. lai-mikiais, vienbalsiai pripažino, kad didžiausią žuvį pernai Ne-mune ties Žeimių kaimu sugavo varėniškis meškeriotojas Pra-nas Stasiulionis, ištraukęs dve-jų metrų ilgio ir 45 kilogramų svorio šamą. V.Kst.

Prie Kanados kankinių šventovės Midlande, kur yra pastatytas lietuvių kryžius, 1987 m. rugpjūčio 2 d. specialia iškilme buvo paminėta Lietuvos krikšto 600 metų sukaktis ir naujai paskelbtas palaimintuoju arkvykskupas Jurgis Matulaitis. Iškilme surengė Kanados lietuvių katalikų centras

Hamilton, Ontario

KLK MOTERŲ DRAUGIJOS Hamiltono skyrius ruošia prieškalė-dinį meno ir rankdarbių (arts & crafts) išpardavimą 1987 m. lap-kričio 28 d. Jaunimo centre (58 Dundurn St. N.). Ji kviečia visus menininkus ir rankdarbių mėgėjus dalyvauti su savo kūriniais. Norintieji gauti smulkesnės infor-macijos ir dalyvauti turi užsire-gistruoti prieš rugšėjo 21 d. Skam-binant Z. Rickienei 643-2768 arba M. Vaitonienei 387-2424 / 383-1516.

Valdyba

ALOIZAS DAUKUS, gyvenantis Kalgario mieste, norėtų susirašinėti su Hamiltono gyvenančiais tautiečiais, kilusiais iš Nociūnų k., Šimonių parapijos. Adresas: A. Daukus, 125 – 15 St., N. W., Cal-gary, Alta. T2W 2A8. Skt.

Calgary, Alberta

JOANA DUBAUSKIENĖ, ilgą laiką dirbusi viešojo švietimo vadybos sekretore, išėjo į pensiją. Vietos lietuviai džiaugėsi tu-rėdami tokią prityrusią darbuoto-ją švietimo srityje ir jos pagalbą bei patarimus ne kartą naudojo-si, organizuojant šeštadienį lie-tuvių mokyklą. Joana, būdama tvirtu charakterio, sugebanti tvar-ti finansinius ir socialinius rei-ka-lus, buvo labai vertinama savo viršininkų. Susirgusi sugebejo nepamesti gyvenimo pusiausvy-ro, tvarkėsi namuose ir įstaigo-ję, nesitrukdama nuo lietuvių organizacinės veiklos, padėdama dukrai ir vyrui. „Calgary Herald“ korespondentas (liepos 28 d.) gra-žiai aprašė jos darbą ir gyvenimą.

Linkime gerb. Joanai Dubaus-kienei toliau nenustoti skaidrios šypsenos bei rasti džiaugsmo še-moje ir artimųjų aplinkumoje. A.K.

JOANA DUBAUSKIENĖ, lietuvių veiklos taktininkė bei rėmėja, iš-ėjusi pensijon

A+A

Agota Matijošaitytė-Mazaitienė

76 metų amžiaus, mirė 1987 metų rugpjūčio 10, pirmadienį, Generalinėje Sudurbio ligoninėje; mylima žmona Petro Ma-zaičio (13 Mark St., Sudbury), mylima motina Gražinos-Gra-ce (vyras Jerry Wade), brangi senelė Ričardo ir Kristinos, miela sesuo Antano Lietuvoje, Marcelės Gavėnienės Australi-jos Adelaidėje, taip pat anksčiau mirusių brolių ir se-serų.

Buvo pašarvota Loughheed laidotuvių namuose. Laidotu-vių Mišios įvyko Sudurbio Kristaus Karaliaus šventovėje 1987 metų rugpjūčio 13, ket-virtadienį, 11 v.r. Palaidota Civic kapinėse.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus (Esu „Union Gas“ atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Delhi, Ontario

SIBIRINIŲ TRĖMIMŲ minėji-mas įvyko š. m. birželio 14 d. Šv. Kazimiero šventovėje. Į pamaldas susirinko nemažai tautiečių. Šv. Mišias už Sibiro tremtinius atna-šavo kun. L. Kemešis ir pasakė jautrų pamokslą. Pamaldose da-lyvavo DLK Gedimino šaulių kuo-pa su vėliava ir „International Colour Party“ su vėliavomis. Po pamaldų visi susirinko prie šven-tovės laukė lietuviško Kryžiaus, kur kun. L. Kemešis sukalbėjo mal-dą, o šaulys St. Berzinis jautriais žodžiais apibūdino mūsų tautos tragišką likimą bei Sibiro trem-tinčius. Angliškai kalbėjo J. Gu-dinskas apie šios dienos reikšmę.

Vainikus prie Kryžiaus padėjo DLK Gedimino šaulių vardu Ale-liūnienė ir Vitienė, LAS vardu – V. Jakubickienė, ūkininkų klubo var-du – Mickevičienė ir Rimkienė, „IAC Party“ vardu – H. Vaisnix. Po to visi dalyviai buvo pakviesti į parapijos salę ir pavašinti už-kandžiais, kuriuos paruošė LKM draugijos Delhi skyrius.

G. Rugienis

ANTANINA IR BENIUS STON-KAI 1987 m. liepos 12 d. paminė-jų aukšinę savo vedybų sukaktį sūnaus Rimo šeimos pavyzdingai vedamame ūkyje, meniskai iš-puoštoje tabako rūšiavimo patal-poje, patogiai prigludusioje apie šimtinę dalyvių. Beveik pusę jų – Stonkų giminės iš visos Š. Ame-rikos.

Šią šeimos šventę surengė pen-ki šeimos sūnūs su savo šeimo-mis, net vaikaičius pastelkę pro-gramai ir svečių aptarnavimui. Sukaktuvininkus sveikino: kat-mot. draugijos vardu D. Norkie-nė, visų dalyvių vardu artimaui-sia kaimynė O. Čekienė, tabako ūkininkų – M. Norkus, giminių var-du – Jonas Stonkus (brolis), baig-damas linkėjimu „Ilgiausių metų“. Vaikaičiai Kristina su Justinu (šeštadieninės mokyklos mokinu-kai) įteikė po puokštę rožių ir po jaunatvės bučkį.

Pagaliau Benius, Antaninai su-feruojant, šventės organizato-riams, dalyviams ir visiems už do-vanas išreiškė nuoširdžią padėką. Taip pat papasakojo įvykius nuo Antoselės pažinties Kopūstų gele-žinkelio stotelėje iki šios dienos, skoningai įpindamas humoro ga-balėlių, o visą šeimos sėkmę su-vesdamas į puikų derinį: suvalkie-tės apskrumą ir žemaičio kant-rybę bei atsparumą.

Grįždami į namus, daugumas da-lyvių turėjo progos užsukti į ša-

lia esančią Stonkų sūnaus Jono, studijavusio meną, rezidenciją. Ją beveik galima lyginti su meno galerija. Visoje sodyboje daugybė skulptūrų bei augmenijos ir gy-vūnijos meniškų derinių. Štai vie-na detalė: prie namo durų minia-tūriniam ežerėlyje vakaro prie-blandoje ant vandens lėlijos lapo sėdi verlė ir spokso į lėlijos žiedą.

Šios šeimos šventės proga drau-gai ir sukaktuvininkai paaokojo KL fondui \$150 ir „Tėviškos žibu-rius“ \$50.

Dalyvis

A. A. JONAS VITKAUSKAS mirė 1987 m. liepos 28 d. Velionis buvo gimęs 1909 m. ir visą laiką iki pa-sitraukimo iš Lietuvos į Vakarų gyveno Židikuose, Žemaitijoje. Lietuvos kariuomenėje buvo išsi-tarnavęs puskarininko laipsnį. Dar Lietuvoje būdamas bus kaip staliaus amato. Atvykęs pas sa-vo uošvį Narvilį į Woodstock, sta-liaus darbu ir vertėsi. Pastatęs keletą namų, nutarė persikelti į Delhi. Čia jis rado daug drau-gų. Apylinkėje įrangę gražių na-mų ir paliko savo darbo pėdsakus ir parapijoje. Mūsų šventovėje yra jo padaryti trys altoriai, klau-syklos, o lauke prie šventovės sto-vi jo padarytas tikrai meniškas lietuviškas kryžius, prie kurio mes kartas nuo karto susirenkame paminėti svarbių Lietuvos įvykių.

Pasigies jo Delhi parapija, lietu-vių bendruomenė ir didelis būrys draugų. Ilsekis ramybėje! M.

PADĖKA

Dėkojame mieliems sūnams ir marčioms už suruošimą 50-ties me-tų mūsų vedybinio gyvenimo su-kakties paminėjimo. Daug įdėta širdies ir darbo, taip gražiai iš-puoštos pokylių patalpos ir su-organizuojant visą šventę.

Dėkojame giminėms iš arti ir toli susirinkusiems kartu pra-leisti gražios sekmadienio popie-tės. Dėkojame draugams ir kaimy-nams, savo dalyvavimu pagerbu-siems mūsų šventę. Dėkojame p. Čekienei, p.p. Norkams ir bro-liui Jonui už pareikštus linkėji-mus, jautrius sveikinimus bei jaunystės dienų prisiminimą.

Nors mūsų buvo pageidauta iš svečių dalyvauti be dovanų, bet į tai nebuvo atsižvelgta – buvome apdovanoti vertingomis ir gražio-mis dovanomis, už kurias labai dė-kojame.

Dėkojame visiems, vienu ar kitu būdu prisidėjusiems prie mūsų šventės, kuri liks ilgam kaip gra-žus prisiminimas.

Dėkingi –
Antanina ir Benediktas Stonkai

Advokatas

AUDRIUS A. STONKUS

nuo 1987 metų vasario 1 dienos perkėlė savo raštinę į

20 Hughson St. South, Suite 1003 (Union Gas Building) Hamilton, Ontario L8N 3C8 Telefonas (416) 529-7462

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS „TALKA“
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 26 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	
indėlius (P.C.A.)	3%
santapus	5.25%
kasdienes palūkanas už santapus	4.75%
term. indėlius 1 m.	8.75%
term. indėlius 3 m.	9.25%
reg. pensijų fondo	6.50%
90 dienų indėlius	7.50%
(minimum \$5,000)	
Reg. pensijų 1 m.	8.50%
IMAME UŽ:	
nekiln. turto pask.	10.25%
asmenines paskolas ...	11.75%
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.	
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santuopų dydį iki \$2,000.	
Nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.	

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

A. a. Zuzana Puišytė-Šalnienė, advokatė, Lietuvos garbės kon-sulo adv. Antano Šalnos našlė, mirė Bostone birželio 21 d., su-laukusi 91 metų amžiaus. Velio-nė gimė Lietuvoje, į JAV buvo atvežta penkerių metų amžiaus. Teisės studijas baigė 1921 m. Bostono universitete, tapdama pirmąja lietuve teisininke šia-me krašte, susilaukusia plataus pripažinimo ir amerikiečių eilė-se, kur tada tik buvo pradedamas moterų proveržis ir „vyriškas“ profesijas. Išteikėjo už Antano Šalnos, kuris buvo baigęs diplo-matų mokyklą ir 1922 m. baigė teisės fakultetą. Jiedu atidarė advokatų įstaigą ir kartu dirbo iki Antano mirties 1971 m. Velio-nė nuo jaunystės dienų buvo įsi-jungusi lietuviškon veiklon: priklausė SLA organizacijai, dainavo choruose, dalyvavo lie-tuviškuose renginiuose, dėstė lietuvių kalbą vasarinėje mo-kykloje Bostone, dosniai rėmė Lietuvos fondą, savo vyro at-minimą jam žinusi \$10,000 auka. Palaidota birželio 24 d. Auburn kapinėse Cambridge.

Paminklas žuvusiems už Lie-tuvos laisvę Čikagoje. Jaunimo centro sodyboje, yra reikalingas išsamsas atnaujinimo. Spėjama, kad reikės apie \$12,000. Pradžio-jė aukos plaukė, bet pastaruoju metu sustojo. Surinktos sumos turbūt užteks paminklui atnau-jinti. Rangovas užtikrina, kad atnaujintais paminklais bus kaip naujas. Jam betgi reikia naujo pamato ir laiptų, o tai pareika-lautų \$3,500 papildomų išlaidų. Paminklo globos komiteto vardu visuomenę aukų prašo K. Milko-vaitis. Čekius reikia rašyti Pa-minklo globos komitetui ir siųs-ti įzd. K. Jurksaičiui, 7005 So. California Ave., Chicago, IL 60629, USA.

Lemonte prie Čikagos daug da-lyvių susilaukia sekmadienio Mišios, kurias Ateitininkų na-mų salėje laiko kun. L. Zarem-ba, SJ. Tikinčiųjų komitetui jau eilę metų vadovauja Kazys Lau-kaitis. Lietuvius taipgi jungia sidabrinę veiklos sukaktį per-žengusi LB Lemonto apylinkė, vadovaujama pirm. Vytauto Šo-liūno. Metiniam susirinkime buvo išrinkti septyni nauji na-riai – Agnė Katiliškytė, Alber-tas Kerelis, Linas Norušis, Ge-nė Rimkienė, Liudas Šlenys, Vy-tautas Šoliūnas ir Milda Tallat-Kelpšienė. Normaliai kasmet ren-kama pusė valdybos narių, bet šįkart reikėjo pakeisti iš Le-monto išsikėlusius asmenis. Val-dybos įzd. Dalia Dundziliene pranešė, kad pajamų turėta \$5,565.42, įskaitant ir \$2,486, su-rinktus Vasario 16 minėjime, o išlaidų – \$6,155. Tikinčiųjų ko-miteto pirm. K. Laukaitis padė-kojo Tėvams jėzuitams ir misijos vadovui kun. L. Zarembai, SJ, už reguliariai laikomas pamaldas, įdomius pamokslus. Metų laiko-tarpėje misijos reikalams buvo surinkta \$8,030.32, išlaidų tu-rėta \$4,993.87. Išde liko \$3,036.45. Kai kun. L. Zarembai, SJ, reikė-jų arnoto, tikintieji tuojau pat suaukojo daugiau kaip \$800. Tų aukų užteks dviem arnotam ir dar Mišiom patarnaujančių as-menų aprangai. Lituanistinės Maironio mokyklos Lemonte pranešimą perskaitė A. Katiliš-kytė. Mokykla turi 150 mokinių. Patalpų nuoma per metus kai-nuoja apie \$6,000. Deja, jos yra per mažos, nelabai tinkančios mokyklai. Geriau būtų turėti nuosavas patalpas prie misijos. Mokyklai vadovauja Ričardas Mačiulis.

Montevideo lietuvių gegužės 23-25 d. aplankė Argentinos lietuvių centro ansamblis „In-karas“ – veteranų ir jaunimo gru-pės. Šeštadienio vakarą inkar-iečiai atliko įdomią tautinių šokių programą Urugvajaus lie-tuvių kultūros draugijos salėje. Visiems vakaro dalyviams ypė patiko vyresnio amžiaus šokė-jai, puikiai atliekantis tauti-nios šokius. Jie turėjo progą prisiminti jaunystę, atnaujinti jos laikais užmegztas pažintis su Montevideo lietuviais. Sek-madienį svečiai ir viešnios da-lyvavo lietuviškuose pamaldose, džiaugėsi jose giedojusiu lie-tuvių parapijos choru. Po pamal-dų inkariečiams ir vietiniams lietuviams buvo surengti pietūs draugijos salėje. Urugvajaus ir Argentinos lietuvių jaunimas jėgas išbandė futbolo rungtynė-se, kurias 8:7 rezultatu laimėjo svečiai iš Buenos Aires. Urug-vajaus lietuvių kultūros draugijos pirm. Stasys Goda svečiams pa-dovanojo dr. Alfredo Stane-vičiaus meniškai pagamintą saulę.

Urugvajus

Montevideo lietuvių gegužės 23-25 d. aplankė Argentinos lietuvių centro ansamblis „In-karas“ – veteranų ir jaunimo gru-pės. Šeštadienio vakarą inkar-iečiai atliko įdomią tautinių šokių programą Urugvajaus lie-tuvių kultūros draugijos salėje. Visiems vakaro dalyviams ypė patiko vyresnio amžiaus šokė-jai, puikiai atliekantis tauti-nios šokius. Jie turėjo progą prisiminti jaunystę, atnaujinti jos laikais užmegztas pažintis su Montevideo lietuviais. Sek-madienį svečiai ir viešnios da-lyvavo lietuviškuose pamaldose, džiaugėsi jose giedojusiu lie-tuvių parapijos choru. Po pamal-dų inkariečiams ir vietiniams lietuviams buvo surengti pietūs draugijos salėje. Urugvajaus ir Argentinos lietuvių jaunimas jėgas išbandė futbolo rungtynė-se, kurias 8:7 rezultatu laimėjo svečiai iš Buenos Aires. Urug-vajaus lietuvių kultūros draugijos pirm. Stasys Goda svečiams pa-dovanojo dr. Alfredo Stane-vičiaus meniškai pagamintą saulę.

Australija

Lietuvių sodybą yra pasiryžę įsigyti Melburno lietuviai. Ini-ciatorius, susirinkusius Lietu-vių namuose š. m. balandžio 12 d., su projektu supažindino dr. A. Staugaitis. Vykdytojų komi-tetan išrinkti: Danutė Levickie-nė, Viva Alekna, Juozas Petra-šiūnas, dr. Arūnas Staugaitis ir Leonas Baltrūnas. Komitetas įieškos lietuvių sodybą tinkamos vietovės. Išlaidoms padeng-ti projekto rėmėjai prašomi įmo-kėti po \$10. Gegužės 13 d. posė-dyje nutarta sodybos komitetą angliškai pavadinti ir įregist-ruoti Lithuanian Welfare Asso-ciation, Inc. (Lietuvių labda-ros draugija). Įsigyjama vieto-vė bus vadinama Kernave.

Britanija

Mančesterio lietuvių Lietu-vos krikšto 600 metų sukaktį mi-nės rugpjūčio 22 d. Mišias už Lietuvą Šv. Čado šventovėje su-tiko laikyti ir pamokslą pasaky-ti Salfordo vysk. G. Burke. Var-gonais gros iš Skotijos atvykęs muz. Pranas Dzidolikas. Vaivės šventės dalyviams po pamaldų surengs Mančesterio lietuvių klubas.

Skotijos lietuvių Lietuvos krikšto 600 metų sukaktį pami-nėjo gegužės 8 d. iškilmingomis pamaldomis Šv. Šeimos švento-vėje Mossende. Mišias su de-šimt kunigų koncelebravo Mo-therwell vysk. Devine, prieš tai pasveikinęs lietuvių šios reikš-mingos sukakties progą. Didysis altorius buvo papuoštas Lietu-vos vėliava, o jame esantis Auš-rus Vartų Marijos paveikslas – tautinėmis Lietuvos juostelė-mis. Mišių metu buvo giedami himnai ir „Marija, Marija“.

Londonė gyvenantys lenkai Lietuvos krikšto 600 metų su-kaktį minėjo South Ealing kole-gijos salėje viena diena vėliau nei Romoje ir Vilniuje – biržė-lo 29 d. „Europos lietuvių“ pra-nešimu, minėjamą suorganizavo ir jam vadovavo prof. Blumas, lenkiškai skaitęs paskaitą apie bendrą lenkų ir lietuvių kelių istorijos eigoje. Ilgiau jis su-stojo prie Londone veikusios, bet dabar veiklą nutraukusios lenkų-lietuvių Adomo Mickevi-čiaus draugijos, suminėdamas pirmuosius šios draugijos lie-tuvių ir lenkų narius, kurių ne-didelis dar likusių gyvų skaičius dalyvavo šiame minėjime. Pa-grindinis dėmesys teko nauja-jai Sibiro lietuvačių maldak-nygės „Marija, gelbėk mus“ laidai. Pirmąją laidą lenkų kal-ba 1966 m. buvo išleidusi poeto Adomo Mickevičiaus draugi-ja, o antrąją prieš Lietuvos krikš-to 600 metų sukakties minėjimą išleido Londono lenkai. Maldas iš maldaknygės lenkiškai, lie-tuviškai ir angliškai skaitė ke-turios moterys. Minėjimas už-baigtas iš įrašo skambėjusia giesme „Ave Maria“, ekrane ro-dant Aušros Vartų Mariją. Mi-nėjime dalyvavo: lenkų išeivi-joje sudarytos Lenkijos vyriau-sybės prez. K. Sabatas, užsienio reikalų ministerio pavaduotojas dr. T. Piesakovskis, gerai lie-tuviškai kalbantis buvusios A. Mickevičiaus draugijos valdy-bos narys E. Kudrevičius, trys lietuviai – R. Baublys, M. Bajo-rinas ir A. Žukauskas.

Vokietija

A.a. Adelė Urbonaitė-Gintautie-nė, gimusi 1899 m. vasario 24 d. Šiaulių apskrityje Kartuvėnų kaime, po sunkios ligos mirė š. m. birželio 9 d. Bonn-Beuelyje, Šv. Juozapo ligoninėje. I. D. ka-ro metais su šeima buvo išvežta Rusijon, kur vertėsi privačio-mis pamokomis, padėdama še-mai. Grįžusi Lietuvon, dirbo telegrafiste geležinkelioje. 1922 m. išteikėjo už ulonų karininko Andriaus Gintauto ir apsigyve-no Kaune. 1941 m. repatriavo Vokietijon su vyru ir sūnumi Ar-noldu. Kitas sūnus Aras liko Lie-tuvoje. Vokiečių okupacijos me-tais su vyru buvo grįžusi Lie-tuvon, bet ir vėl iš jos pasitrau-kė 1944 m. Vokietijoje įsikūrė ir nuo 1950 m. gyveno Šv. Augusti-no mieste. Jos vyras Andrius, miręs 1971 m. gegužės 20 d., bu-vo žymus lietuvių evangelikų liuterionų veikėjas, priklausęs Lietuvos evangelikų liuterionų konsistorijai. Velionė birželio 15 d. palaidota Šv. Augustino ka-pinėse šalia savo vyro. Laidotu-vių apeigas atliko lietuvių ev. kun. Fr. Skėrys, atvykęs iš Man-heimo, su vietiniu vokiečių evan-gelikų kunigu. Velionė paliko du sūnus su šeimomis: Arnoldą – Bonnoje, Arą – Kaune. Jos taipgi liūdi trys vaikaičiai, vienas vai-kaitis ir trys provaikaičiai, gi-minės JAV, Lietuvoje ir R. Vo-kietijoje.

KELIONĖS Į LIETUVĄ

“AUDRA” TRAVEL CORPORATION

1987

Kelionių į Lietuvą išvykimo datos:

Rugsėjo 4 Spalio 2 Gruodžio 28

Oro linijos – „Air France“, „Aeroflot“, „JAT“, „Finnair“.

Šių metų naujienos: Klaipėda ir Palanga – 3, 4, 5 dienos, Kaunas – 2, 3 dienos, Panevėžys – 1 diena

Kelionės 5-7 dienom į Lietuvą sutvarkomos individualiai pagal norimą maršrutą, pageidaujama laiką.

Smulkesnių informacijų teiraukitės mūsų įstaigoje nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 9.30 ryto iki 17.00 vakaro, šeštadienį nuo 11 v. ryto iki 14.00 v.p.p. Šiuo adresu:

2100 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6S 1M7

Tel. (416) 769-2500 arba (416) 769-8077

Telex 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris – 2559030

</

I
Jei galima teigti, kad yra knygu, kurios rašytojas krauju, tai čia recenzuojamoji knyga tokia ir yra. Šis faktas recenzentą išverčia iš įprastinių vėžių. Ne, nebūtina groti smuiku, kad galėtum įvertinti smuikininko meną, bet tai pagelbėtų. Nebūtina pačiam patirti, ką prof. Juozas Keliuotis pergyveno Šiaurėje, o vis dėlto tai pagelbėtų recenzentui. Ir dabar, kai nei mano, nei kitų skaitytojų patirtis neprilygsta tai, kuri atskleista knygoje, bijau, kad mano rašalas krauju rašytos buities parašėte nenublinkintų originalo.

Prisimenu vieną iš savo kolegų, gabų recenzentą — kritiką, kuris mėgsta palyginti kritikuojamą autorių su aibe modernių kūrėjų, gal „devintu kieselium“ susijusių su kritikuojama knyga. Amerikoje tai daro dažnas „New York Review of Books“ recenzentas. Tuo būdu sudaromas įspūdis, kad bene ryškiausias pakendotos temos herojus išlieka ne kuris nors recenzuojamos knygos veikėjas ar autorius, bet... pats recenzentas.

Tokių išvadų aš nenorėčiau pasiekti. Man neabejotinas, tikrasis recenzuojamos knygos herojus yra pats autorius.

II

Juozas Keliuotis priklauso tai rūšiai intelektualų, kurių Šiaurės Amerikoje neužtikame; jie labai charakteringi Rytų Europos kraštais. Tai inteligentija (žodis, kurio Šiaurės amerikiečiai gali nesuaprašti). Atrodo, kad inteligentija yra labiau susijusi su tokia santvarka, kur mažiau demokratijos ir daugiau autoritatinio režimo tvarkos. Demokrata, kurią kartais jos kritikai vadina aklinos gatvės (dead-end) santvarka, vargiai prileidžia mintį, kad visuomenėje gali būti aukštesnių, prasišusių arba nelygių vertės galvų; jei tokių atsirastų, tai tektų griebtis priemonių jas „nukirsinti“, kad „šventas“ lygybės principas nebūtų pažeistas...

Tai nereiškia, kad amerikiečiai ar kanadiečiai vengti kopiti varžybinius karjeros laiptais... Priešingai... pajėgiausi savo srities žinovai veržiasi, kaip sakoma, „per savo draugų lavonus“ į pačią karjeros viršūnę, kuri dažniausiai matuojama ekonominiu masteliu, o jos nepasiekę iš nusivylimu kartais gali susirgti menkavertiškumo liga ar net išprotėti.

Tačiau demokratinės visuomenės masės ir jos atstovai komunikacijos priemonėse sugeba ir žvaigždės apipurinti, ypač jei susikryžiuoja aprašomųjų ir aprašančiųjų pasaulėžiūros ar partijos, ir išlaikyti visų visuomenės narių tikrą ar tariamą lygybę.

Tad nenuostabu, kad net ir nuosaikiųjų konservatorių atstovas W. F. Buckley į valdžią greičiau parinktų šimtą žmonių, atsitiktinai sutiktų gatvėje, negu šimtą žmonių iš garsųjų JAV universitetų profesorių.

Rytų Europoje prieš totalizmo epochą tie intelektualai, kurie suvokė savo misiją „vesti mases į aukštesnę kultūros lygį“, buvo masių pripažinti, valdžios šiaip taip toleruojami, nors ir kreiva akimi sekami. Jie atliko didžiulį vaidmenį savo kraštų raidoje. Juozas Keliuotis ir buvo vienas iš tokių inteligentų. Dar daugiau: net ir totalistinėje santvarkoje jis „nesusigundė“, nesileido „reformuojamas“ ir bandė išlikti inteligentas ligi mirties, nors jo aplinka visai netiko jo misijai.

III

Apžvelgęs Lietuvos istoriją — blaskymąsi „tarp didybės ir menkystės“, Keliuotis pasitinka XX š. priešų siautėjimą taikliomis charakteristikomis: „Ir hitlerinė okupacija nebuvo švelnesnė už bolševikinę. Buvo tik toks skirtumas, kad šie okupantai jokių rojų neždėjo Pabaltijo tautoms, nevedmainiavo ir nemelavo, tiesiai į akis joms sakė, kad jas išnaikinsią ar išgabensią prie Uralo, o laikinai jos dar turinčios jiems talkininkauti...“ Ir nacių, ir komunistų pastangomis baltiečiams „buvo užnertos kilpos taip, kad kurį virvės galą betempsį — vis tiek pasikarsį“.

Slapstėsi Keliuotis vokiečių okupacijoje 1944 m. pavasarį,

o labiausiai buvo kritęs naciams į akis, kai universitete dėstydamas aiškino „anglų psichologiją“ (kas mano terminiją būtų vadinama kultūros pavaldais) ir pacitavo vokiečių filosofo H. Keyserlingo žodžius, jog anglai tai „tobuli gyvuliai“. Ta proga pastebėjo, kad šio filosofo tautiečiai „irgi gyvuliai, tik ne tokie tobuli“. Vokiečiai, sužinoję, kaip profesorius juos apibūdino, baisiausiai įsirdo ne todėl, kad buvo pavadinti gyvuliais, bet kad jiems buvo taikytas netobulų gyvulių pažymynys... Žinoma, kilo skandalas; prorektorius atsiprašė Gestapo pareigūnus, teisingo, jog Keliuotis buvo pamišęs... Ištisas savaitės Keliuotis dienomis vaikštinėjo gatvėmis, maišė žmonių masėje neatpažintas nepageidaujamų akių ar lankėsi pas pažįstamus, dargi skaitė paskaitas universitete, bet niekad savo bute nekanavojo: Gestapas paprastai suima naktimis...

Vokiečiai ir į pašlijusio karo pabaigą tebevaicino viešpačius, bet lietuvių savarankiškumo ir laisvės siekių nepalaužė. Keliuotis ir tada išliko kultūrinės raidos variklio, bandydamas burti jaunesnės kartos rašytojus ir dailininkus į „Sietuvos“ sąjūdį, dienomis redagavo viešą žurnalą „Kūrybą“, naktimis rūpinosi spausdinti pogrindžio „Atžalyną“. Jisai prisipažino, kad jo gyvenimo būdas, kelias ar idealas buvo „gyventi intensyviai ir įdomiai, kūrybiškai ir pavojingai“. Ir visų šių dalykų jis patyrė su kaupu, apsispręsdamas nebėgti į Vakarų, nes tėvynėje jo „gyvybės ir kūrybos versmė ir šaknys“.

IV

Knygos pagrindą sudaro Keliuoties pergyvenimai antrame bolševikmetyje, kai jis pirmą kartą buvo suimtas ir ištremtas į Šiaurę (į Pečiorą) 1945 m. (Antrą kartą jis buvo ištremtas 1951 m.). Autorius aprašo tai, ko joks tremtinys negalėjo išvengti, ką mes dažnoje šio po būdžio atsiminimų knygose užtinkame. Bet Keliuoties atvaizdavimas yra skirtingas — savitas, originalus, unikalus, nepakartojamas. Nepretenduojau į žinovus, kurie būtų susipažinę su visais tos rūšies atsiminimais, bet man atrodo, kad vienu atveju Keliuotis pralėkia visus kitus savus ir svetimus autorius. O tai jo pagava ir talentas atskleisti esminį sovietinės santvarkos bruožą — nusikaltėliškumą.

„Tamošius netikėlis“, skeptikas, ir čia prieštaraujamas gali savo dylekį prikišti: juk privalejo būti ir buvo komunistų idealistų, kurie tikėjo Markso mokslu ar pseudomokslu ir kurių nusikaltėliais vadinti nedera. Žinoma, susižavėjusių sovietinio rojaus „statytojų“ buvo; didžioji jų dalis turėjo apimti vaikus ir paauglius, atvirus komunistinei propagandai mokykloje, jeigu jie neturėjo tėvų ar jų tėvai nedrįso parodyti sovietinio „mokslo“ susikirtimo su tikrove. Bet vaikai, bręsdami patys atskiria tiesą nuo melo. Tad aplamai galima tvirtinti, kad komunizmo „statybų“ vykdytojai, juoba Marksu netikintieji, žino, kad tas vykdomas yra nusikaltėliškas.

Beje, marksistinių nusikaltėlių yra visokių laipsnių, bet kiekvieno atveju jie pažeidžia žmogaus teises. Juo didesnis sovietinis tūzas, juo didesnis nusikaltėlis. Net eiliniai komunistinės santvarkos pėstininkai, eidami valdines pareigas (kitokių ten mažai tebėra), vargiai išvengia parankaus smurto, kyšių ar „svetimo“ turtogrobio, o ką jau bekalbėti apie aukštesnius ar žemesnius nomenklatūrininkus? Jų aukomis tampa visa masė priverstinių piliečių, modernių baudžiauninkų. Keliuotis tokių pareigūnų pristato visą galeriją. Ir jie nėra teorinės iškamšos ar gandy padariniai. Tai konkrečiausi, tikri veikėjai, su kuriais autorius susidūrė ir kurie jo „kailį karšė“.

V

Suima Keliuotį penki smurtingi jaunuoliai, atrodantys „kaip gatvių valkatėliai ar kaip taktiniai plėšikai“, kurie tarpusavy „kalbasi žydišku, rusišku ir lenkišku“ žargonu. Štai kokie buvo dažni tuometiniai sovietiniai „lietuviai“, liaudis, milicija!

Tardo jį du generolai: Glad-

Krauju rašyti atsiminimai

Juozo Keliuoties „Dangus nusidažo raudonai“

ANTANAS MUSTEIKIS

VII

Prof. Juozas Keliuotis universitete dėstė įvairių sričių dalykus, bet pagrindžiai jis buvo puikus žurnalistas. Turėjo aštrų pojūtį pastebėti besikeičiančias visuomenės aktualijas, jas perteikti skaitytojui žurnale ar klausytojui kavinėje pagauliais žodžiais ir judinti visuomenines bei kultūrines problemas. Tai jo stiprybė.

Antra vertus, griežtas kritikas žino, kad devyni amatai — dešimtas badas. Visų sričių specialistui yra pagunda prasišaukti žibančiu paviršium ir palikti neužpildytą spragą. Bet šis klausimas yra per didelis ir yra už šios recenzijos ribų.

Redaguodamas „Naująją romuvą“, Keliuotis sugebėjo sukelkti į bendradarbių būrį įvairių pasaulėžiūrų žmones: jo tolerancija kitaminčiams, išskyrus totalistus, pastebima ir šioje atsiminimų knygoje. Save jis tapatina su kūrybinės revoliucijos vykdytoju visose gyvenimo srityse: „Aš viešai kovojau — ir prieš literatūrinį, ir prieš meninį, ir prieš teatrinį, ir prieš mokslinį, ir prieš filosofinį, ir prieš politinį, ir prieš teologinį konservatizmą“. Iš laiko perspektyvos mums ta „revoliucija“ neatrodo radikali, bet anuo metu Keliuoties ir naujaromuviečių idėjos baidė konservatyvųjį katalikų sparną. Beje, ir šios knygos įvaidžiai tebėra tradicinės formos.

Kai Keliuotis į tai reaguoją, jog tokioje santvarkoje jis ir gyventi daugiau nebeuori, jam vyriausia saugumo išmintis atsauna: „Tarybinė valdžia neleis tau nei gyventi, kaip tu nori, nei mirti, kada tu to įsigėsi“, ir ciniškai atidengia pagrindinį komunistinės moralės švietalą, nurodymą, kas ant Dantės pragaro durų užrašyta: „Praraskite viltį, kurie čia įeinatė!“ Tada Keliuotis savo ir visos žmonijos vardu išdrįsta pabadyti paties Belzebubo akis: „Bet Tarybų Sąjunga ne pragaras, o rojus!“ Suglumes tardytojas galiausiai „apsiramins“, pasmerkdamas kultūrininką Keliuotį į tremtį.

VI

Keliuoties knygoje išnyra aibė žmonių — suimtų ir nesuimtų, tremtinių, kalinių, besiginčijančių apie Vakarų kultūrą, bėgančių į Vakarų ir kt. Susidaro įspūdis, kad jie yra plačios autoriaus vaizduotės padarai. Tik jų tikri vardai, pavardės ar žinomi jų gyvenimo faktai išduoda, kad tai ne romano veikėjai, o tikri žmonės, kuriuos dažnas skaitytojas bus savo laikų pažinęs ar apie juos girdėjęs.

Filosofinės, politinės, sociologinės, psichologinės ir literatūrinės autoriaus pastabos, išreikštos sklandžiai, taisyklinga kalba, išsukia ir patraukia skaitytojo dėmesį. Situacijos staigiai keičiasi, o su jomis ir autoriaus nuotaikos, svyruojamos ties mirtimi ir viltimi.

Štai vagonas, gyvulinis, pilnas normalių žmonių, bet jau pajutusių savo bejėgiškumą, atsispindi „man vis tiek pat“ desperacija. Pora atveju aprašomi „atamanai“ — vagonų seniūnai, kurių vienas didžiujasi, jog jis galvažudys, bet ne žmogėdra. Vagišiu atrodo, kad čekistai neturi moralės, o vagsy turi, nes jie nemeluoja, nelaužo priesaikos.

Sergantis Keliuotis patenka į Šiaurės ligoninę, kur „daktaras“, kažkoks banditas krauju pasrūvusiom akim, išmatuoja temperatūrą, tepalu patepa antakius, paakius ir net pačią akį, ją stipriai apriša juodu skuduru ir įsako ligoniui pasišalinti.

Nustebina autorių ir skaitytoją Šiaurės tremtyje sutiktas latvių pulkininkas, kurs tebevyksta ant lietuvių, kad jie nepriklausomybės karo metu už prašomą pagalbą kovoję prieš bermontininkus norėję gauti Daugpilį...

O „atamanų“ valdžia tremtinių bei kalinių vagonuose ar... ligoninėse, simbolizuojanti komunistinės imperijos dvasią, neįmanomą atkartoti recenzento ranka, nenuskriaudus autoriaus, tad skaitytojas turi pats lasydamas tai pausti.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aprauijami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

Bookbinding Studio "SAMOGITIA"

meniška ir iša knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis. Telefonas 625-2412 P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

VIII

Nujaučiame pavojus, kurie tykioja autorių, kai jis rašė šiuos atsiminimus. Vogčiomis kuriant šią knygą, suprantama, kai kurie dalykai galėjo išlikti neišlyginti, o pasikartojimai gal ir neišvengti. Bet tai smulkmenos. Knyga yra didžiai vertinga, autentiška, parašyta gabilia literato plunksna — kančios krauju.

Kalbos klaidų beveik nėra. Tik apgailėtina, kad spaudos riktų apstu. Jau penktoje pirmojo puslapio eilutėje (9 p.) pasigendame kablelio, išskiriančio įterptinį sakinį; neišskiriami ir kreipiniai, bet yra kablelių, kur jie nereikalingi (kartais veiksny atskiriamas nuo tarinio kableliu). Rašoma: antgamtinis stebuklas (ar yra ir neantgamtinis?), filosofinį, šiukšlių, paauglis, Engebe, pažiatamas ir kt. Bet kablelių labiausiai stokoja. Matyt, raidžių rinkėjas bus paveiktas moderniosios eilėdaros, kur jokie kableliai nevartojami... Beje, pastabose apie autorių rašoma „Naujoji Romuva“, kai pačiame tekste vartojama „Naujoji romuva“.

Leidėjai pagirtini, kad autoriaus duotos knygos pavadinimą „Laisvę praradus“ pakeitė į vaizdingesnį: „Dangus nusidažo raudonai“, bet tuoj pat ir papeiktini, kad sudarkė ritmą. Žodis raudonai bendrinėje kalboj kirčiuotinas antrame skiemenyje (raudo'nai), nors kai kurios tarmės kirčiuoja paskutiniame skiemenyje (raudonai'). Keliuotis geriau lietuvių kalbą pažino, kai ritmingai parašė: dangus raudonai nusidažo.

Didi pagarba ir padėka priklauso leidėjams („J Laisvę fondas lietuviškai kultūrai ugdyti“) už nepaprastai vertingos rezistencinės knygos išleidimą, o dail. Adai Sutkuvienėi už dailų simbolinį knygos viršelį.

Juozas Keliuotis, DANGUS NUSIDAŽO RAUDONAI. Pirmosios tremties memuarai „Laisvę praradus“. Išleido „J Laisvę fondas lietuviškai kultūrai ugdyti“. Viršelis dail. Ados Sutkuvienės. Spaudė „Draugo“ spaustuvė, Chicago, IL, 1986 m., 359 p.

Prof. JUOZAS KELIUOTIS, ilgai sovietų kankintas kalėjimuose bei lageruose ir miręs sovietų okupuotoje Lietuvoje. Jis paliko savo atsiminimus, kurie 1987 metais buvo išleisti Amerikoje ir pavadinti „Dangus nusidažo raudonai“. Vėlonis mirė Lietuvoje 1983 metų kovo 25 dieną

Bill of Rights

ONTARIO SENELIŲ NAMŲ GYVENTOJAMS

Pagrindinis šio akto ir taisyklių interpretavimo principas yra, kad senelių namai visų pirma yra gyvenamoji vieta ir todėl senelių namai turi būti tvarkomi tokiu būdu, kad kiekvieno senelių namų gyventojų fiziniai, psichologiniai, socialiniai, kultūriniai ir dvasiniai poreikiai būtų pilnai patenkinti ir kad gyventojams būtų suteikiama galimybė, pagal jų pačių sugebėjimus, prisidėti prie kitų gyventojų fizinių, psichologinių, socialinių, kultūrinių ir dvasinių poreikių patenkinimo.

Kiekvienas asmuo, turįs leidimą laikyti senelių namus, privalo užtikrinti, kad šios gyventojų tiesės būtų pilnai pripažintos ir skatinamos:

1. Kiekvienas gyventojas turi teisę į mandagų ir garbingą aptarnavimą, pripažįstant gyventojų orumą ir individualumą.

2. Kiekvienas gyventojas turi teisę turėti prideramą pastogę, maistą, drabužius ir asmeninę priežiūrą, kuri atitinka asmeninius poreikius.

3. Kiekvienas gyventojas turi teisę žinoti, kas yra atsakingas už gyventojų tiesioginę priežiūrą.

4. Kiekvienas gyventojas turi teisę į pilnai privačią priežiūrą, liečiančią jo asmeninius reikalus.

5. Kiekvienas gyventojas turi teisę turėti savo kambarį ir laikyti asmeninę nuosavybę, nuotraukas ir baldus, prisilaikant bendrą saugumo reikalavimų ir atsižvelgiant į kitų gyventojų teises.

6. Kiekvienas gyventojas turi teisę a) žinoti apie savo sveikatos stovį ir reikalingą gydymą, b) priimti ar atmesti gydymą arba vaistus, laikantis įstatymų, ir žinoti apie pasekmes priimant ar atmetant gydymą, c) pilnai dalyvauti priimant bet kokį nutarimą. Gyventojas gali siekti nepriklausomo gydytojo nuomonės dėl savo gydymo eigos, taip pat pilnai dalyvauti nutarime dėl savo priėmimo arba išrašymo iš senelių namų arba perkėlimo į kitus namus, d) reikalauti, kad žinios apie jo sveikatos stovį būtų laikomos griežtoje paslaptėje pagal įstatymus.

7. Kiekvienas gyventojas turi teisę reikalauti ir gauti pagalbą dėl savo savarankiškumo.

8. Kiekvienas gyventojas, kuriam reikalingi apribojimai, turi teisę žinoti apie procedūrą ir pasekmes, jeigu jis priims arba atmes apribojimus.

9. Kiekvienas gyventojas turi teisę bendrauti paslaptėje, priimti svečius pagal savo pasirinkimą ir tartis paslaptėje su bet kuriuo asmeniu be trukdymų.

10. Kiekvienas gyventojas, kuriam neišvengiamai artėja mirtis, turi teisę būti su savo šeima 24 valandas per parą.

11. Kiekvienas gyventojas turi teisę paskirti asmenį, kuriam būtų pranešta nedelsiant, jeigu gyventojas reikia perkelti pavojaus atveju į kita vietą arba ligoninę.

12. Kiekvienas gyventojas turi teisę naudotis piliečio teisėmis kritikuoti ar siūlyti pakeitimus savo arba kitų gyventojų vardu dėl taisyklių ir aptarnavimo. Pasiūlymai gali būti nukreipiami gyventojų komitetui, senelių namų darbuotojams, valdžios atstovams arba bet kuriam asmeniui senelių namuose arba už senelių namų ribų, nebijant apribojimų, įskaitant, prievartos, diskriminacijos arba keršto.

13. Kiekvienas gyventojas turi teisę turėti draugus, palaikyti asmeninius santykius su draugais ir dalyvauti gyventojų komitete.

14. Kiekvienas gyventojas turi teisę į privatų susitikimą su savo vyru arba žmona privačiame kambaryje. Tuo atveju, jeigu žmona ir vyras gyvena tuose pačiuose namuose, jie turi teisę

gyventi viename kambaryje, jeigu namai turi tinkamą kambarį.

15. Kiekvienas gyventojas turi teisę kultivuoti savo socialines, kultūrinės, religines ir kitas pažiūras. Senelių namai turi suteikti priimtiną sąlygas, kuriose šios pažiūros būtų galimos puoselėti.

16. Kiekvienas gyventojas turi teisę gauti raštišką paaiškinimą apie įstatymų ir taisyklių, kurios liečia senelių namus ir skundų procedūrą.

17. Kiekvienas gyventojas turi teisę savarankiškai tvarkyti savo finansinius reikalus, jeigu gyventojas sugeba. Jeigu gyventojas finansiniai reikalai yra tvarkomi senelių namų, gyventojas turi teisę gauti atskaitą kas keturis mėnesius apie jo finansinę padėtį ir būti užtikrintas, kad jo nuosavybė yra tvarkoma jo gerovei.

18. Kiekvienas gyventojas turi teisę gyventi saugioje ir švarioje aplinkoje.

19. Kiekvienas gyventojas turi teisę turėti priėjimą prie apsaugotų vietų atvirame lauke, kad galėtų naudotis grynu oru, jeigu tai yra fiziškai įmanoma.

Ontario

David Peterson • Premier

Murray J. Elston • Minister of Health

Mielai

FELYTEI URBONIENEI

mirus,

nuoširdi užuojauta jos vyrui, dūkrelei bei sūnui su šeimomis ir giminėmis –

Grazina ir Haris Lapai

A+ A

FELICIJAI URBONIENEI

mirus,

jos vyrą VYTAUTĄ, dukrą RŪTĄ RUSINIENĘ su šeima, sūnų KĘSTUTĮ su žmona, brolius, ir kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiu, kartu su jais liūdėdama –

Nina Balčiūnienė

A+ A

FELICIJAI URBONIENEI

iškeliavus, amžinybėn,

jos vyrą VYTAUTĄ, dukrą RŪTĄ RUSINIENĘ su šeima, sūnų KĘSTUTĮ su žmona, brolius, gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

J. M. Uleckai

G. M. Skrinskai

A. A. Erštikačiai

G. Adomynienė

J. L. Arštikaitis

J. Arštikaitis

A+ A

FELICIJAI URBONIENEI

iškeliavus amžinybėn,

jos vyrą VYTAUTĄ, dukrą RŪTĄ su šeima, sūnų KĘSTUTĮ su žmona, brolius ir jų šeimas, kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

J. S. Bubuliai

A. E. Bubuliai

D. C. Wiese

A+ A

JURGIUI JURGINIUI

mirus Lietuvoje,

jos seserį DANUTĘ BABINIENĘ ir jos vyrą PETRĄ nuoširdžiai užjaučiame –

*Hamiltono žuklautojų ir medžiotojų klubo
"Giedraitis" valdyba*

A+ A

MARTAI ŠALKAUSKIENEI

mirus,

jos vyrą STASĮ, dukras – IRENĄ ir NIJOLĘ, sūnų KĘSTUTĮ, žentą VYTĄ TURŪTĄ, visus vaikaičius ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučia –

P. A. Skilandžiūnai

A+ A

MARTAI ŠALKAUSKIENEI

mirus,

reiškiame nuoširdžią užuojautą vyrui STASIUI, dukroms – IRENAI ir NIJOLEI, sūnui KĘSTUČIUI ir jų šeimoms –

Petras ir Loreta Murauskai

Bonifacas ir Justina Sriubiškiai

Irena ir Algis Žemaičiai

A+ A

VINCUI BAČINSKUI

mirus,

jo seserį ONUTĘ TASECKIENĘ, šeimą, kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

Bronius ir Marytė Genčiai

Juozas, Onutė ir Kristina Drąsučiai

Albinas Arlauskas

Kanadiškoji ir lietuviškoji enciklopedija

J. V. DANYŠ

1985 m. pabaigoje buvo išleista "The Canadian Encyclopedia" trijų didelio formato tomų, 2069 p.: leidėjas – Hurtig Publishers Ltd., Edmonton. Maždaug tuo pačiu metu išleistas ir 37-tas "Lietuvių enciklopedijos" tomas. Tai LE 36-to mų (maždaug 19,700 p.), išleistas 1953-1969 m., papildymas. Leidėjas – Juozas Kapočius, "Lietuvių enciklopedijos leidykla", Bostone. Papildomas 37-tas tomas išėjo šešiolika metų po LE išleidimo. Jame yra daug naujų žinių apie pasitvirtinusius du dešimtmečius, todėl ši tomas galima skaityti beveik savarankiškai enciklopedijos tomu.

Neužmirštame, kad Juozas Kapočius išleido ir "Lietuvių enciklopedijos" versiją anglų kalba "Encyclopedia Lituanica" – 6 tomas (maždaug 3,440 p.), 1970-78 m. Ši enciklopedija yra santraukinis LE vertimas, skirtas informacijai apie Lietuvą ir lietuvių gyvenimą, todėl atitinkamai ir papildyta.

Didelis užmojis

Enciklopedijos išleidimas yra vienas iš tautos kultūrinio subrendimo rodiklių. Enciklopedijų yra įvairių paskirčių: bendrinės, turinčios didelį tomy skaičių, santraukinės arba specialios paskirties enciklopedijos, turinčios mažesnę arba ir visai mažą tomy skaičių. "Lietuvių enciklopedija" yra bendrinė: du penktadaliai skirti lietuviškom temom, likusi dalis – universalinėm temom.

Enciklopedijos išleidimas yra visada didelis užmojis, kurio sunkumai ryškūs ypač dviejose srityse – parašyme ir išleidime. "The Canadian Encyclopedia" vyriausias redaktorius J. H. Marsh taip apibūdina tuos sunkumus: "Enciklopedija yra sunkus užmojis dėl savo plačios apimties ir dar todėl, kad tikimasi, jog ji patenkins tiek daug prieštaraujančių poreikių".

Kanadiškoji enciklopedija

Leidėjas Mel Hurting tuoj po 1970 m. sumanė išleisti modernią, suglaustą ir prieinamą pirkėjui kanadišką enciklopediją, nes 1957 m. išleistoji "Encyclopedia Canadiana" jau pasenusi. Deja, net per kelerius metus nebuvo galima surasti lėšų finansuoti rašymui. Tikslai kai 1979 m. Alberto provincijos vyriausybė 75 metų provincijos sukakties proga paskyrė 4 milijonų dolerių paramą ir užsakė enciklopediją Kanados mokykloms bei bibliotekoms, šis užmojis pasidarė įmanomas. Pasirodo, tos paramos neužteko ir reikėjo daugiau rėmėjų baigti rašymui. Daug padėjo Alberto universitetas ir jo akademinis personalas.

Vienerius metus truko rašymo organizavimas, penkerius metus rašymas bei redagavimas ir dar beveik metus spausdinimas ir įrišimas.

Pagrindinių redaktorių buvo šeši, jų padėjėjų bei skyrių padėjėjų – 35. Turiniui suplanuoti, straipsniams patikrinti buvo pakviesta 250 specialistų-patarėjų, daugiausia universiteto profesorų. Į medžiagos ir straipsnių paruošimą buvo įtraukta apie 5,000 asmenų, iš jų 2,500 parašė straipsnius. Jų pavardės yra surašytos enciklopedijos pradžioje. Buvo nutarta, kad straipsniai turi būti rašomi savo srities specialistu, o ne redakcinio kolektyvo. Iš parašytų 10 milijonų žodžių medžiaga buvo štraukta į 3.2 milijono žodžių.

Leidėjas Mel Hurting įžangoje specialiai paminėjo, kad tik vienas bankas, būtent "The Canadian Commercial Bank", sutiko duoti paskolą spausdinimui ir kitiems su tuo susijusiems darbams. Kiti bankai manė, kad tai per daug rizikingas dalykas.

Lietuviškoji enciklopedija

Matant kokiais keliaisėjo leidėjai turtingoje Kanadoje, kad išleistų kultūrinį tautinį paminklą – kanadišką enciklopediją, kyla didelė nuosta-

ba, kaip prieš 35 metus lietuvių, išbėkusių iš savo krašto, dirbdami paprasčiausius darbus kasdieniniame isitvirtinimui naujame kontinente, bet reikalaujančiame kieto darbo – ėmėsi tokio didžiulio užmojo – lietuviškos enciklopedijos išleidimo už Lietuvos ribų. Reikėjo pasiruošusių redaktorių ir daug rašančių bendradarbių. Nors aš pats buvau tik bendradarbių tarpe, bet manau, kad tas užmojis buvo galimas tik atsiradus asmeniui, kuris ėmėsi ilgamečio darbo, nepabūgęs sunkumų ir finansinės rizikos. Tai Juozas Kapočius.

"Lietuvių enciklopedija" yra daugiau kaip tris kartus didesnė už "The Canadian Encyclopedia" (LE turi per 10 milijonų žodžių), o jos anglų kalba versija "Encyclopedia Lituanica" yra maždaug du trečdaliai (2.1 milijono žodžių) kanadiškosios. Taigi šios abi lietuvių enciklopedijos yra maždaug keturis kartus didesnės už kanadiškąją.

Lietuvoje "Spaudos fondo" leista "Lietuviškoji enciklopedija" buvo irgi didelis užmojis ir vyko nelabai sparčiai. Pirmosios dvi okupacijos 1940-44 m. sutrukdė leidimą (trečioji visiškai sustabdė), išardė ir leidėjų, ir bendradarbių tinklą, bet nesustabdė, nes atsirado didelių entuziastų tęsti enciklopedijos leidimą ir kritiškose sąlygose. Tarp jų buvo didelis enciklopedijos gerbėjas ir entuziastas jos leidimą tęsti prof. Steponas Kolupaila.

Kai vienu laiku, Lietuvai esant okupuotai, Kolupaila buvo statybos fakulteto dekanu, pakvietė visus fakulteto akademinio personalo narius rašyti enciklopedijai ir paskirstė sritis. Man, kaip hidro-technikos katedros vedėjui, teko hidrotechninės statybos, hidroelektrinės ir vandens jėgos panaudojimas. Visi rašėme.

Nemažas skaičius po karo atsidūrė už Lietuvos ribų, bet rašymą tęsėme J. Kapočiaus

Baltietės, dalyvavusios sibirinių trėmimų pamaldose Šv. Pauliaus šventovėje Toronte ir įžiebusias žvakių trijulę prie altoriaus kaip vienybės ženklą. Iš kairės: estaitė **TINA LOMAX**, latvaitė **SANDRA PRIEDITE**, lietuvaitė **LINA MOCKUTĖ**

Nuotr. J. Ligerio

leidžiamosioje enciklopedijoje. Prof. Kolupaila savo medžiagą paruošdavo visada daug anksčiau nei buvo reikalinga kuriam nors tomui. Nors jis enciklopedijos leidimo pabaigos nesulaukė, bet jo srities medžiaga buvo paruošta jau daug anksčiau, prieš jo mirtį. O rašė labai daug. Pavyzdžiui, visi Lietuvos ežerai ir upės bei upeliai yra jo aprašyti ir daugelis jų iliustruota jo paties nuotraukomis, nes buvo jais daug keliaujęs ir kartu geras fotografas-mėgėjas.

Kitas iš tos statybos fakulteto grupės enciklopedijos bendradarbių buvo labai aktyvus ir iki šių dienų – dr. inž. Jurgis Gimbutas. Jam Amerikoje buvo pavesta rūpintis statybos sritimi, kurią sėkmingai tvarkė (ir ištesėjo!) 36 tomuose lietuviškos enciklopedijos ir 6 tomuose jos anglų kalbos versijos. O pastaraisiais metais išleista 37-ji net ir redagavo su ankstyvesniu nuolatiniu LE redaktoriumi Simu Sužiedėliu.

Pradėjus leisti LE, buvo abejota ir bendradarbių pakankamumu, ir finansiniu pajėgumu. Pradžioje bendradarbių buvo apstoka, nors ne visi turėjo patyrimo rašyti enciklopedijai. Enciklopedinis rašymas turi savo būdingus reikiamus taisykles.

lavimus: ribotame eilučių skaičiuje reikia suglaustai pasakyti esminius dalykus, nuspręsti kurie dalykai yra esminiai. Laikui bėgant LE bendradarbių skaičius mažėjo. Didžiausia priežastis – daug kas negalėjo rasti atliekamo laiko. Pastoviesiems bendradarbiams teko rašyti ir iš šalutinių sričių. Enciklopedinį stilių prperatus, nėra sunku, bet reikalauja daug daugiau studijų.

Pasirodo, kad paskutinį papildymų tomą leidžiant, net ir kai kurių skyrių vadovai "išskrito", bet laimingai atsirado nauja Amerikoje išsimokslinusių bendradarbių karta, ypač griežtuosiuose moksloose. Tai Mokslo ir kūrybos simpoziumų, vykstančių kas ketveri metai, dalyviai.

Lietuviai kanadiškoje enciklopedijoje

Lietuviams ("Lithuanians") skirtos 26 eilutės, maždaug 200 žodžių, latviams maždaug tiek pat, ir estams 44 eilutė daugiau. Geriausias straipsnis enciklopedijos formato remuose yra apie estus, kurį parašė estas K. Aun, buvęs Wilfried Laurier universiteto profesorius. Jis yra parašęs ir knygą, kuri minima kaip šaltinis tolimesniam susipažinimui apie estus. Apie latvius parašė latvis J. Mēzaks, Ontario archyvų tarnautojas. Silpniausias aprašymas, nepasirašytas, yra apie lietuvius.

Rašant apie paskutinę pokarinę emigraciją sakoma: "Vadindami save **Dievo Paukštai** (taip išspausdinta, JVD) beveik 20,000 šių pabėgėlių, kurių daug buvo gerai išsimokslinę profesionalai, specialistai ir menininkai, surado kelią atvykti į Kanadą..." "Dievo paukštelio" posakis buvo sugalvotas humoristo Pulgio Andriusio jo feljetonuose pasijuokiant iš gyvenimo stovyklose. Nemanau, kad kas nors rimtai norėtų save vadinti "Dievo paukštelio", nes feljetonistas pašiepė kai kurių pabėgėlių lengvabūdišką nusiėtikimą. Be to, nurodytas bibliografinis veikalas kaip šaltinis papildomoms žinioms enciklopedijai yra netinkamas; matyt, enciklopedijai rašantysis ar redakcijos narys to veikalo nebuvo matęs.

Bet vienas dalykas ryškėja, kaip kad ir anksčiau esu įvairiomis progomis išsitaręs, kad mums labai trūksta knygų ir straipsnių apie lietuvius Kanadoje (ir kitur) anglų kalba bei kultūrinių ryšių su kanadiečiais, todėl apie mus mažiau žino nei apie estus ir latvius.

Pagal enciklopedijoje pateiktą žinią lietuvių, latvių ir estų kilmės gyventojų Kanadoje yra maždaug po 18,000 – lietuvių mažiausia.

Neatrodo, kad enciklopedijai rašantysis stengėsi pajieškoti šaltinių, nes straipsnis "Lithuanians" (p. 153-156) knygoje "The Canadian Family Tree – Canada's Peoples", išleistoje 1979 m. Otavoje, duoda neblogą santrauką apie lietuvius Kanadoje.

Žinoma, įdomu, kas iš lietuvių yra prisidėję prie šios kanadiškos enciklopedijos parašymo? Peržiūrėjus 250 patarejų sąrašą, lietuviškos pavardės nerasta, bet tarp 2,500 išvardintų straipsnių autorių yra keturios lietuviškos pavardės.

Kanadiškosios bendradarbiai
Julius Bigauskas, dirbantis "Energy, Mines and Resources" (Nukelta į 9-tą psl.).

Jiems reikia jūsų paramos. Dabar.

Jūsų vaikams reikia jūsų paramos. Jūsų finansinės paramos. Pagrindiniams daiktams, kurie reikalingi vaikams: drabužiams, maistui ir pastogei.

Svarbiausia, kad jiems reikia jūsų paramos reguliariai. Jiems reikia žinoti, kad jie gali jums pasitikėti.

Nuo 1987 m. liepos 2 d. įsigalioja "Support and Custody Enforcement Program", kuri užtikrins, kad šeimos nariai privalo finansiskai padėti vaikams. Nuo to priklauso jūsų vaikų gerovė.

Informaciją apie šią naują programą galima gauti šiuo adresu: *Communications Branch, Ministry of the Attorney General, 18 King Street East, 18th floor, Toronto, Ontario, M5C 1C5.*

Ministry of the Attorney General

Support and Custody Enforcement Program

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 6 3/4%	Asmeninės paskolas
180-364 d. term. ind. 6 3/4%	nuo 10 1/2%
1 metų term. indėlius 7 %	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 7 1/4%	nuo 10 1/2%
3 metų term. indėlius 7 1/2%	Nekiln. turto paskolas:
1 metų GIC-met. palūk. 8 %	Su nekeičiamu nuosimčiu
2 metų GIC-met. palūk. 8 1/2%	1 metų 9 1/2%
3 metų GIC-met. palūk. 9 1/4%	2 metų 10 %
1 metų GIC-mėn. palūk. 7 1/2%	3 metų 10 1/2%
RRSP ir RRIF (pensijos) .. 7 1/2%	Su keičiamu nuosimčiu
RRSP-1 metų term. ind. 8 %	1, 2 ir 3 metų 9 1/4%
Specialią taup. s-tą 6 1/4%	Draudžiamas asmeninės ir sutar-
Taupomąją sąskaitą 6 %	ties paskolas iki \$15,000 ir narių
Kasd. pal. taupymo sąsk. 6 1/4%	gyvybę iki \$2,000 už santaupas
Kasd. pal. čekių sąsk. iki ... 5 3/4%	laikomas šerų, čekių ir taupymo

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (vairias sąskaitas).

AKTYVAI virš 35 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai opsiškai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (ISSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS.
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTVĄ (KOMPIUTERĮ)

A.P. GOMES 1567 Dundas St. W.
Real Estate & Insurance Ltd. Toronto, Ontario
Telefonai:
531-1191
namų 537-2291

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas:
sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

PASIRINKITE
SĄU NAMĄ
su
* patyrusiu atstovu
* sąžiningu patarnavimu
* asmeniniu patarimu
ANTANAS GENYS
an independent member broker
RE/MAX professionals inc. Realtor
1 east mall crescent
etobicoke, ontario M9B 6G8
232-9000
res: 231-2839

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8,
telefonas 279-4371
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (i pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkas J. Tamošiūnas

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju,
nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Simpson's, 176 Yonge St.,
Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

STEFUTE TIMMERMANAITĖ tautybių festivalyje "Folklorama" Winnipege saugo nuo lietaus tautinius savo drabužius. Ji gražiai reiškėsi lietuvių paviljone "Vilnius". Šią nuotrauką įdėjo vietos dienraštis "The Winnipeg Sun" 1987 metų liepos 2 dienos laidoje

KANADOS [VYKIAI]

Rinkimai Ontario provincijoje

Ontario liberalų premjeras D. Petersonas paskelbė provincinio parlamento rinkimus, įvyksiančius rugsėjo 10 d. Rinkimų vajui jis pasirinko dėl gyventojų atostogų nelabai dekingus vasaros mėnesius. Ontario parlamente prieš rinkimus paskelbimą buvo 51 liberalas, 50 konservatorių, 23 NDP socialistai ir viena neužpildyta vieta. Dienraščio "The Toronto Star" Goldfarb Consultants firmoje užsakyti viešosios nuomonės tyrimai pranašauja užtikrintą liberalų pergalę, nors jie valdžion atėjo tik D. Petersono ir socialistų vado B. Rae susitaro bendradarbiavimo parlamente dėka.

Už liberalus dabar žada balsuoti 48% apsisprendusių rinkėjų, už socialistus – 31%, už konservatorius – tik 21%. Ketvirtadalis visų rinkėjų dar nėra apsisprendęs. Panaši pozicija teko ir partijų vadams: liberalų D. Petersonu yra patenkintas 61% rinkėjų, socialistų B. Rae – 48%, konservatorių L. Grossmanu – 28%. Sudarodami įspūdį, kad pagrindinė opozicinė partija gali tapti socialistai, nors Ontario provinciją ilgus dešimtmečius be pertraukos valdė konservatoriai, kurių kritimas prasidėjo su premjero W. Davis pasitraukimu.

Kanados parlamentarų vasaros atostogas teko pertraukti dėl skubaus įstatymo projekto nelegaliam tariamų pabėgėlių atplūdimui sustabdyti ir dėl senatės įstrigusių patentų teisės pakeitimų vaisiams. Senatas atsisako patvirtinti atstovų rūmų jau priimtą įstatymą vaistų reikalui ir siekia jo pakeitimų. Varžtus pabėgėlius vaidinantiems ateiviams diktuoja sparciai augantis jų skaičius. 1985 m. politiniams pabėgėliams pasivadino 8.374 atvykėliai Kanadon, 1986 m. – 18.282, o šiemet jų skaičius per pusmetį pasiekė 15.532 ir iki metų pabaigos gali pakilti iki 30.000. Dabartinio įstatymo spragas atskleidė nelegalus 174 sikių atplaukimas liepos 12 d. N. Skotijon pasisamdytu transportu laiviu "Amelie" iš Olandijos. Aliarmą sukėlė valdžia parlamento atostogų metu pasiekęs pranešimas, kad kita jų grupė "Walvis" transportu laiviu atplaukia iš Olandijos Ijmuideno uosto. Kanada emėsi priemonių tam laivui sustabdyti, bet jis buvo rastas Britanijos pakrantėse be jokių keleivių. Prieš suvaržymus nelegaliems ateiviams Kanadon protestuoja juos remiančios įvairios grupės. Jų atstovė Carmencita Hernandez buvo nubildėjusi net į Jungtines Tautas skystis, kad Kanada suvaržymais jau dabar pažeidžia pabėgėlių teises.

Edmontoniu daug žalos padarė liepos 31 d. netikėtai praužęs viesulio sūkurių, palietę šio didmiesčio rytų ir šiaurės rytų pakraščius. Per septynias minutes žuvo 26 gyventojai, buvo sužeista apie 200, sunaikinta keli šimtai gyvenamųjų namų, verslaviečių. Sūkurių svaigė automobilius, nuvertė sūstuvų bokšteliu. Padaryti nuostoliai matuojami šimtais milijonų dolerių, nors tikslūs duomenys dar nėra nustatyti. Teigiama, kad pastogės neteko apie 400 šeimų. Albertos vyriausybė pagalbai paskyrė \$12 milijonų. Dalis pastogės praradusių šeimų buvo perkelta į pastatytus naujus namus. Daugiau žalos gamtinių nelaimių istorijoje buvo padaręs tik Hazel uraganas 1954 m., Toronto ir jo apylinkėse pasiglemžęs 81 gyvybę.

Visa Kanada džiaugsmingai sutiko kanadietę plaukikę Marilyn Bell, kuri pirmoji 1954 m. perplaukė Ontario ežerą, iš JAV pusės atplaukdamą į Toronto pakrantę Kanados CNE parodos metu per 19 valandų. Vėliau ši nuotolį trumpesniu laiku įveikė kiti, o šiemet visus vėl nustebino jauna maratoninių nuotolių plaukikė Vicki Keith, įstengusi iš Toronto nuplaukti į JAV ir be sustojimo vėl grįžti Torontan. Jos ilgas 64 mylių plaukimas truko apie 56 valandas. Plaukikė neteko 40 svarų svorio, bet turėjo pakankamai jėgų jos laukiantiems žiūrovams atsilyginti plaukimo užbaigimu prie Toronto krantų sunkiu peteliškės stiliumi. Dvigubas perplaukimas per Ontario ežerą yra laikomas vienu didžiausių maratoninių laimėjimų.

Pasaulinės jaunimo imtynės Vankuveryje susilaukė netikėtos politinės įtamos, kai iš studentų bendrabučio nakties metu pro langą pabėgo trys Bulgarijos imtynininkai – K. Krastezas, A. Angelovas ir J. Djitlarskis, išsinešdami savo lagaminus ir jiems Bulgarijos komandos vadovo D. Petrovą parūpintus dolerius viešnağes Kanadoje reikams. Pastarasis kreipėsi į RCMP policiją, prašydamas surasti angliška nekalbančius jaunuolius, kuriuos jis sakėsi traktuojąs kaip savo vaikus. Policija nuramino D. Petrovą, kad gerai paruoštų imtynininkų niekas nenužudys ir neapiplės, nes jie yra pajėgūs apsiginti nuo užpuolejų. Po kelių dienų paaiškėjo, kad pabėgėliai per tarpininkus užmezgė ryšius su Kanados įdarbinimo ir imigracijos ministerija. Ten jie pasiprašė politinės globos ir buvo nukreipti į ministerijos komitetą, tvarkantį sovietinio bloko šalių reikalus. Bulgarijos komandos vadovas D. Petrovas dabar reikalauja susitikimo su bėgliais, tačiau šiuo atveju tarptautiniai nuostatai leidžia apsispręsti patiems pabėgėliams: jie gali priimti susitikimą arba jį atmesti. Pabėgusieji bulgarai turi iki š. m. rugsėjo 11 d. galiojančias vizas būti Kanadoje.

minutes žuvo 26 gyventojai, buvo sužeista apie 200, sunaikinta keli šimtai gyvenamųjų namų, verslaviečių. Sūkurių svaigė automobilius, nuvertė sūstuvų bokšteliu. Padaryti nuostoliai matuojami šimtais milijonų dolerių, nors tikslūs duomenys dar nėra nustatyti. Teigiama, kad pastogės neteko apie 400 šeimų. Albertos vyriausybė pagalbai paskyrė \$12 milijonų. Dalis pastogės praradusių šeimų buvo perkelta į pastatytus naujus namus. Daugiau žalos gamtinių nelaimių istorijoje buvo padaręs tik Hazel uraganas 1954 m., Toronto ir jo apylinkėse pasiglemžęs 81 gyvybę.

Visa Kanada džiaugsmingai sutiko kanadietę plaukikę Marilyn Bell, kuri pirmoji 1954 m. perplaukė Ontario ežerą, iš JAV pusės atplaukdamą į Toronto pakrantę Kanados CNE parodos metu per 19 valandų. Vėliau ši nuotolį trumpesniu laiku įveikė kiti, o šiemet visus vėl nustebino jauna maratoninių nuotolių plaukikė Vicki Keith, įstengusi iš Toronto nuplaukti į JAV ir be sustojimo vėl grįžti Torontan. Jos ilgas 64 mylių plaukimas truko apie 56 valandas. Plaukikė neteko 40 svarų svorio, bet turėjo pakankamai jėgų jos laukiantiems žiūrovams atsilyginti plaukimo užbaigimu prie Toronto krantų sunkiu peteliškės stiliumi. Dvigubas perplaukimas per Ontario ežerą yra laikomas vienu didžiausių maratoninių laimėjimų.

Pasaulinės jaunimo imtynės Vankuveryje susilaukė netikėtos politinės įtamos, kai iš studentų bendrabučio nakties metu pro langą pabėgo trys Bulgarijos imtynininkai – K. Krastezas, A. Angelovas ir J. Djitlarskis, išsinešdami savo lagaminus ir jiems Bulgarijos komandos vadovo D. Petrovą parūpintus dolerius viešnağes Kanadoje reikams. Pastarasis kreipėsi į RCMP policiją, prašydamas surasti angliška nekalbančius jaunuolius, kuriuos jis sakėsi traktuojąs kaip savo vaikus. Policija nuramino D. Petrovą, kad gerai paruoštų imtynininkų niekas nenužudys ir neapiplės, nes jie yra pajėgūs apsiginti nuo užpuolejų. Po kelių dienų paaiškėjo, kad pabėgėliai per tarpininkus užmezgė ryšius su Kanados įdarbinimo ir imigracijos ministerija. Ten jie pasiprašė politinės globos ir buvo nukreipti į ministerijos komitetą, tvarkantį sovietinio bloko šalių reikalus. Bulgarijos komandos vadovas D. Petrovas dabar reikalauja susitikimo su bėgliais, tačiau šiuo atveju tarptautiniai nuostatai leidžia apsispręsti patiems pabėgėliams: jie gali priimti susitikimą arba jį atmesti. Pabėgusieji bulgarai turi iki š. m. rugsėjo 11 d. galiojančias vizas būti Kanadoje.

"Žalgirio" vargai ir viltys. Lietuva gyvena "Žalgirio" krepšinio pergalemis. Laukiama ir tolimųjų laimėjimų. Tikimasi, kad trejų metų pergalė eilė nenutrūks ir kad sekančiais metais Kauno "Žalgiris" vėl liks Sovietų Sąjungos krepšinio meisteriu. Arvydo Sabonio Achilo saugyslės kelia ypatingą rūpestį. Kairės kojos saugyslių pertempimas šį pavasarį išjungė Sabonį iš "Žalgirio". Pergalė džiaugėsi visa Lietuva, tačiau nesėkmė lydėjo Sabonį ir toliau – truko jam ir dešinės kojos saugyslė! Svarstyto galimybės būsimai operacijai: Suomija, Maskva, Vilnius ir t.t. Nutarta pasitikėti lietuvių mikrochirurgais. Gegužės gale Arvydų Saboniu padaryta operacija. Ar matysim Sabonį ir vėl "Žalgirio" uniformoje, parodys tik ateitis.

"Žalgirio" gerbėjai (Lietuvoje priimta juos vadinti "sirgaliais") apsidžiaugė išjungus į komandą Šarūnui Marčiulioniu. Šis puikus gynikas, žaidžiantis Vilniaus "Statyboje" buvo lyg ir "užmirštas". Jis pagarsėjo šių metų Europos krepšinio pirmenybėse – žaidė Atėnuose Sovietų Sąjungos rinktinėje. Europos sporto spaudoje susilaukė gausių pagyrimų. Pasirodė jis vadovaujančiu ne tik komandoje, bet ir visame turnyre. Perimtuose sviediniuose Marčiulionis buvo pirmuoju žaidėju pirmenybėse, lemiamuose kamuolio perdavimuose tapo antruoju, metuose – su 17.9 vidurkio taškais – vienuoliktą.

Baigmėje sovietai 2 taškų skirtumu pralaimėjo Graikijai. N. Galis (graikas), geriausio žaidėjo rinkimuose gavo 138 balsus, Marčiulionis 132, o trečia vieta – tik 60! J.K.B.

Marčiulionis Amerikoje. Į JAV atvyko 6 sovietų krepšinio rinktinės žaidėjai, jų tarpe ir Šarūnas Marčiulionis. Su jais atvyko ir treneris Gomelskis su savo padėjėju. Šie žaidėjai yra sovietų rinktinės pagrindas ir ateitis. Jie čia turės treniruotes keliuose miestuose su profesionalų žaidėjais, tuo pradėdami pasiruošimą pirmam rungtynėm su profesionalų komanda Milwaukee Bucks spalio pabaigoje.

SPORTAS

GOLFAS TORONTE

Royal Downs kurse rugpjūčio 1 d. susirinko 47 golfininkai. Pasibaigus žaidimui paaiškėjo, kad pirmą vietą gavo R. Šimkus su 71, II v. A. Stauskas 73, III v. Aug. Simanavičius ir V. Radžiūnas 76, IV v. P. Stauskas 79, V. Šimkus 80, A. Banelis, V. Astrauskas 81, A. Kuolas, S. Salkauskis – 82, dr. S. Kazlauskas 83 ir t.t. Su išlyg. smūgiais laimėtojai išsirikiavo taip: P. Lapienis 59, V. Radžiūnas, V. Šimkus po 60, A. Grigonis, M. Slapšys po 62, S. Ignatavičius, B. Sergautis, Aug. Simanavičius, dr. S. Salkauskis, R. Šimkus, A. Zalagėnas po 64, R. Kymantas, A. Stauskas po 65 ir t.t.

Moterų grupėje pirmą vietą gavo E. Kėkštienė 81, antrą I. Kymantienė 88, trečią D. Deksnytė 92, ketvirtą vietą G. Kuchalskienė 94 ir t.t. Su išlyg. smūgiais G. Kuchalskienė 57, D. Deksnytė ir E. Kėkštienė po 58, J. Ignatavičienė 60, I. Kymantienė 65, G. Stauskienė 68, D. Dargienė 75 ir t.t.

Tiksliausiai primetė sviedinuką prie iš anksto numatytų skylių ir gavo premijas A. Banelis ir A. Zalagėnas. Turnyrui vadovavo klubo pirmininkas A. Stauskas.

Jaunas hamiltonietis Ričardas Bagdonas, žaidžiąs golfą ir su Toronto lietuvių golfo klubo nariais, liepos 19 dieną Chedoke golfo klubė įvykusi "Putting" varžybose laimėjo Ontario čempionatą. Prieš tai jis buvo laimėjęs Mount Hope golfo klubo varžybas.

Rugsėjo mėnesį Toronto, St. George golfo aikštyne, bus Kanados "Putting" varžybos, kuriose dalyvaus visų Kanados provincijų čempionai. Ten Ričardas atstovaus Ontario provincijai. Tos varžybos bus rodomos ir per CBC televizijos tinklą. R.B.

Vilniaus futbolo komanda "Žalgiris" aukščiausioje Sovietų Sąjungos lygoje išsikovoję ketvirtą vietą. Kadangi "Žalgirio" komandoje žaidžia beveik vieni studentai, ji atstovavo Sovietų Sąjungai Zagrebe, pasaulinėje universiadeje, pasaulio studentų žaidynėse, ir čia išsikovoję pirmą vietą, baigėme įveikdami Pietų Korėjos studentų rinktinę. Šį rugpjūčio mėnesį prasidėjo turnyras dėl Sov. Sąjungos taurės. Pirmąsias rungtynes prieš Ferganos "Neftianiką", kurios įvyko Vilniuje rugpjūčio 2 d., laimėjo "Žalgiris" pasekme 8:3. J.B.

"Žalgirio" vargai ir viltys. Lietuva gyvena "Žalgirio" krepšinio pergalemis. Laukiama ir tolimųjų laimėjimų. Tikimasi, kad trejų metų pergalė eilė nenutrūks ir kad sekančiais metais Kauno "Žalgiris" vėl liks Sovietų Sąjungos krepšinio meisteriu.

Arvydo Sabonio Achilo saugyslės kelia ypatingą rūpestį. Kairės kojos saugyslių pertempimas šį pavasarį išjungė Sabonį iš "Žalgirio". Pergalė džiaugėsi visa Lietuva, tačiau nesėkmė lydėjo Sabonį ir toliau – truko jam ir dešinės kojos saugyslė! Svarstyto galimybės būsimai operacijai: Suomija, Maskva, Vilnius ir t.t. Nutarta pasitikėti lietuvių mikrochirurgais. Gegužės gale Arvydų Saboniu padaryta operacija. Ar matysim Sabonį ir vėl "Žalgirio" uniformoje, parodys tik ateitis.

"Žalgirio" gerbėjai (Lietuvoje priimta juos vadinti "sirgaliais") apsidžiaugė išjungus į komandą Šarūnui Marčiulioniu. Šis puikus gynikas, žaidžiantis Vilniaus "Statyboje" buvo lyg ir "užmirštas". Jis pagarsėjo šių metų Europos krepšinio pirmenybėse – žaidė Atėnuose Sovietų Sąjungos rinktinėje. Europos sporto spaudoje susilaukė gausių pagyrimų. Pasirodė jis vadovaujančiu ne tik komandoje, bet ir visame turnyre. Perimtuose sviediniuose Marčiulionis buvo pirmuoju žaidėju pirmenybėse, lemiamuose kamuolio perdavimuose tapo antruoju, metuose – su 17.9 vidurkio taškais – vienuoliktą.

Baigmėje sovietai 2 taškų skirtumu pralaimėjo Graikijai. N. Galis (graikas), geriausio žaidėjo rinkimuose gavo 138 balsus, Marčiulionis 132, o trečia vieta – tik 60! J.K.B.

Marčiulionis Amerikoje. Į JAV atvyko 6 sovietų krepšinio rinktinės žaidėjai, jų tarpe ir Šarūnas Marčiulionis. Su jais atvyko ir treneris Gomelskis su savo padėjėju. Šie žaidėjai yra sovietų rinktinės pagrindas ir ateitis. Jie čia turės treniruotes keliuose miestuose su profesionalų žaidėjais, tuo pradėdami pasiruošimą pirmam rungtynėm su profesionalų komanda Milwaukee Bucks spalio pabaigoje.

Dar nežinia, kaip jie ilgai čia bus, nes sekančio mėnesio gale sovietų krepšinio rinktinė pradės gastroles Japonijoje, N. Zelandijoje ir Australijoje. Kiekvienam atveju jų tikslas yra pasimokyti, o profesionalų klubams iš arčiau juos pamatyti ir pažinti. Juk jau žinome, kad trys iš jų, jų tarpe ir Marčiulionis yra jau profesionalų klubų oficialiai pakviesti. Eina kalbos, kad po 1988 m. olimpinių žaidimų gal net keletas jų pasirašys sutartis. V.G.

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:
6 3/4% už 90 dienų term. indėl.
6 3/4% už 6 mėn. term. indėlius
7 % už 1 m. term. indėlius
7 1/4% už 2 m. term. indėlius
7 1/2% už 3 m. term. indėlius
8 % GIC 1 m. garantuoti investavimo pažymėjimai
8 1/2% GIC 2 m. garantuoti investavimo pažymėjimai
7 1/2% už pensijų planą (variable rate)
8 % už 1 m. term. pensijų planą
7 1/2% už pensijų fondą – RRIF (variable rate)
6 1/4% už specialią taup. s-tą
6 % už taupymo s-tas
5 1/4-6 1/2% kasd. palūkanų sąskaita
5 1/4% už čekių s-tas (dep.)

IMA:
už asmenines paskolas nuo 10 1/2%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 9 1/4%
2 metų 10 1/4%
3 metų 10 1/4% (fixed rate)
su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 9 % (variable rate)
Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicjus iki 75% (kainoto turto).
Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicjai.

AKTYVAI virš 62 milijonų dolerių
Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydį, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemo-kamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543
Nekilnojamo turto įstaiga, tarnaujanti tautiečiams nuo 1951 metų. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.
Alfonsas Garbenis, sn. (tėvas) ir Alfonsas Garbenis, jn. (sūnus) – s a v i n i n k a i
Namų įkainojimo skyrius
HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED
25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3
Telefonas (Toronto linija) 773-6480
ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgicijų, palkimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kitose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX renown realty ltd., realtor an independent member broker
daiva t. dalinda, B.A. associate broker
4887 dundas st. #111
Islington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999
232-2322
PRINCE EDWARD ir BLOOR – trijų miegamųjų, puikiai išremontuotas, vienaaukštis namas. Kaina – \$239,900.
BABY POINT – gražiai išremontuotas dviejų miegamųjų namas. Kaina – \$179,900.
HIGH PARK – trijų miegamųjų namas su garažu. Kaina – \$164,900.
ISLINGTON-DUNDAS – trijų miegamųjų, labai didelis sklypas. Kaina – \$289,900.
NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas
Parduodant, perkant ar tik norint informaciją apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti
Justinas Raškauskas
624-6336 namų 897-0068
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4141 Dixie Rd., Rockwood Mall, Mississauga

TOTAL TRADES RENOVATING
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
* atlieku visus elektrinius darbus – namų, įstaigų, įmonių
* parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
* įrengiu aliumininius gaminius – lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
* atlieku pagrindinius namų remontus – prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
* uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)
Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR,
1614 Bloor St. West, Toronto, M6P 1A7
(Arti Toronto Lietuvių namų)
PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA Jums sąžiningai ir draugiškai PATARNAUS
STASYS JOKUBAITIS.
30 metų patirtis vakarų Toronto ir High Parko rajonuose.
KINGSWAY NATIONAL THE SIGN OF DISTINCTION
Tel. 535-2331 arba 537-2869

A+ AGOTAI MAZAITIENI

Sudburyje mirus,
jos vyrui PETRUI MAZAIČIUI, dukrai GRAŽINAI
su šeima ir kitiems giminėms reiškiamė nuoširdžią
užuojautą –

V. Šadreika
S. E. Tolvaišos su šeima

Vieną skriaudą jau atitaisė

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Apie 40.000 lietuvių gyvena Kanadoje. Dauguma įsikūrę po Antrojo pasaulinio karo. Veikia dvylika parapijų.

Pietų Amerikoje daug lietuvių apsigyveno po I D. karo: Brazilijoje apie 50.000, Argentinoje 40.000, Urugvajuje 5.000. Australijoje gyvena apie 10.000 lietuvių. Savo kultūros įstaigų jie turi Sidnėjaus, Melburno, Brisbeno, Perto, Kanberos ir Adelaidės miestuose.

Vakarų Europos šalyse daugiau lietuvių apsigyveno po karo. Vatikano dienraštis pateikia tokius skaičius: Anglijoje 6.000, Skotijoje 5.000, Va-

karų Vokietijoje 4.000, Belgijoje 2.500, Prancūzijoje 1.200. Apie šimtą lietuvių priskaičiuojama Italijoje. Daugelis jų įsikūrę Romoje, kur veikia ir Popiežiškoji švento Kazimiero kolegija, rengianti kunių lietuvių išeivių sielovada.

Loreto de Paolis teigia, kad išeivijos lietuviai nepamiršta savo tėvynės ir sunkių religijos laisvės sąlygų. Bruklne veikia Lietuvių katalikų religinės šalpos organizacija, kuri įvairiais būdais stengiasi padėti patekusiems į vargą. Įvairiai minima Lietuvos krikšto šešių šimtmečių sukaktis, su kuria siejamos geresnės ateities viltys.

A. Lembergas

Kanados Lietuvių Bendruomenė

— Š. m. liepos 13 d. įvykusiame Kanados baltiečių federacijos posėdyje Latvių centre Torontoe dalyvavo KLB pirm. Algis Pacevičius, sek. dr. Marija Arštikaitytė-Uleckienė ir reikalų vedėja Darija Deksnytė. Pagrindinis posėdžio tikslas — įvertinti praėjusio KBF surengtą sibirinių tremimų minėjimą. Iš visų pusių atsiliepimai, ypač apie eitynes ir jaunimo surengtas būdėves, buvo labai geri. Nors šis minėjimas buvo labai įspūdingas, KBF valdyba linkusi pakeisti ateinančiais metais minėjimo pobūdį ir jau dabar pradėti planuoti. Didelę darbo dalis teks KLB-ei, kuri sekancijais metais perima KBF pirmininkavimą.

Taip pat posėdžio metu buvo tartasi dėl pasirušimo ir nuykimo į Otavą pasitarimui su Kanados užsienio reikalų ministerijos Sovietų Sąjungos ir Rytų Europos skyriaus direktoriumi De-

Sudbury, Ontario

GEGUŽINĖ. Sudburio ir apylinkės lietuvių žvejų ir medžiotojų klubas "Geležinis vilkas" š. m. rugsėjo 5 d. V. Gudriūno vasarvietėje rengia gegužinę, kurios metu įvyks pereinamosios taurės šaudymo pirmenybės. Bus šilti pietūs, baras, loterija ir kt. Pradžią — 1 v.p.p. Kviečiame narius ir svečius gausiai dalyvauti.

Klubo valdyba

rek R. T. Fraser rugpjūčio 26 d. Jis esą pageidavo KBF įnašo to skyriaus ruošiamam pareiškimui, kurį pateiks Kanados užsienio reikalų ministeris Joe Clark Jungtinių Tautų sesijos atidarymo progą rugsėjo pradžioje Niujorke.

— KLB krašto valdybos posėdyje liepos 22 d. buvo svarstomi sekantys reikalai: susitikimas su Kanados užsienio reikalų pareigūnu Derek R. T. Fraser, parama prof. Romo Vaštoko ruošiamam leidiniui apie politinę Lietuvos padėtį ir tarptautinius santykius 1935-45 m. laikotarpyje, KLB santykiai su Pasaulio ir JAV Lietuvių Bendruomenėmis, KLB apylinkių parama Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso atstovam, KLB tarybos suvažiavimas, tautinių šokių šventė, kultūros kongresas ir PLB seimas. Sekantis krašto valdybos posėdis įvyks rugsėjo 8 d.

— KLB Toronto apylinkės valdybos pirm. Leonas Radzevičius dalyvavo pasitarime su KLB krašto valdybos atstovais — pirm. Algii Pacevičiumi, vicepirmininku Vytautu Bireta, vicepirmininke visuomeniniam reikalams Joana Kuraite-Lasiene ir reikalų vedėja Darija Deksnyte liepos 29 d. Pasidalinta mintimis apie abiejų valdybų veiklą ir tartasi, kaip ją derinti bei sklandžiau bendradarbiauti. Visi pritarė siūlymui, kad abi valdybos susitiktų bent kartą ar du per metus aptarti bendrą veiklos planą.

Inf.

Kanadiškoji ir...

(Atkelta iš 6-to psl.)

ces Department" Otavoje (Energetikos išteklių ir kasyklų ministerija) parašė straipsnį LEAD (švinas).

Ruth Danys (Rūta Danytė), freelance writer, Toronto, parašė straipsnį PAWNBRKING (lombardai, užstatų krautuvis).

Victor Gaizauskas (Viktoras Gaizauskas), "Herzberg Institute of Astrophysics" Otavoje (Herzberg astronominės fizikos institutas) parašė straipsnį SUN (saulė).

Joan Vastokas (Joana Vaštokienė), Professor of Anthropology, Trent University (antropologijos profesorė), parašė ilgą straipsnį apie INDIAN ART (indėnų menas), p.p. 869-871.

Pasklaidžius kai kurias atskiras sritis, kaip pvz. kultūra, daugiakultūriškumas, literatūra, menas, sportas, pastebėtos keturios lietuviškos pavardės. Violetė Nesukaitis (Violeta Nešukaitytė) straipsnyje apie stalo tenisą. Minima, kad 4 kartus laimėjo Š. Amerikos stalo teniso pirmenybes; 1971 m. buvo Kanados stalo teniso rinktinės narė Kinijoje. Tai buvo pirmas kartas, kai Kinija pasikvietė Vakary kraštų sportininkus. 1973 m. ji buvo trečioji Commonwealth varžybose.

Paulius Vaitonis tris kartus minimas straipsnyje apie šachmatus. Kaip tarptautinis šachmatų meistras (tokį titulą Kanadoje tada turėjo tik 15 žaidėjų), kaip buvęs Lietuvos šachmatų meistras ir kaip Kanados rinktinės dalyvis Amsterdamo olimpiadoje, kur Kanada pasiekė gerų pasekmių.

Romas Vastokas archeologijos straipsnyje minimas kaip modernių laikų antropologų tyrinėtojų narys.

Annis Stukas (Stukas), Kanados futbolo žaidėjas ir Britų Kolumbijos futbolo klubo "Lions" steigėjas.

London, Ontario

LIETUVOS KRIKŠČIONYBĖS sukakties iškilmė — rugsėjo 13, sekmadienį. Iškilmingos pamaldos — 4 v.p.p. Šiluvos Marijos šventovėje, koncertas ir vaišės — 6 v.v. Marconi Club salėje. Platesnė informacija — sekančiame "T2" nr. Inf.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor St. W.,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal
susitarimą
tel. 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prie Lietuvių namų)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas. neaugsios
kainos. Gaunami kontakto lėšiai
(contact lenses)

CHESSINGTON LIMOUSINES

vestuvėms, gimnazijos, universiteto
mokslo užbaigimo ir kitom progom.
Lietuviams nuolaida
C. Jason (Jasjūnas) Toronto
Tel. (416) 624-8181

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAZAS

1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7
Telefonas: 625-0707 Savininkas — Tom Thompson

Viešėdami Čikagoje,
neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

Advokatė

JOANA E. KURAS, LL.B.

kartu su advokatu Petru Šimonėliu perėmė a.a. advokato
Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500
Bloor ir Jane gatvių kampas (staigos (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS, B.A. M.L.S. LL.B.

kartu su advokate Joana Kuraite perėmė a.a. advokato
Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200
prie Windermere Ave. (staigos (416) 763-3362
Toronto, Ontario M6S 2S4 namų 621-2136

Vaidotas (Vay) Jonynas

Telefonas (416) 864-2734

pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių
lėšų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus
nuo 1923 metų.

MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3

769-1616

DRAUDA

**MASKELL INSURANCE
BROKERS LTD.** (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir
RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais — 10 v.r. — 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!

V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė — tel.(416) 846-7301, namų (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

NAUJA KRYPTIS ĮVAIKINIMO ISTATYMUOSE

Ne visi įvaikinti asmenys nori žinoti
apie savo tikrus tėvus.

Bet tie, kurie nori surasti savo tikrus
tėvus, susiduria su dideliais ir dažnai
neišsprendžiamais sunkumais.

Tas pats galioja tėvams, seneliams,
broliams ar seserims, kurie ieško vaiko,
seniai atiduoto įvaikinimui.

1987 m. liepos 6 d. prierašas prie
įvaikinimo įstatymų pakeitė sąlygas dėl
įvaikinimo informacijos Ontario provincijoje.

Bendra informacija, kuri neatskleidžia
asmenybės, kaip gimtosios šeimos kilmė ir
sveikatos istorija, bus išduodama
suaugusiems įvaikintiems asmenims (18 m.
amžiaus ir vyresniems), jeigu jie parei-
kalas. Bendra informacija apie įvaikinan-
čios šeimos istoriją bus duodama suau-
gusiems kraujo giminačiams pagal
pareikalavimą.

Informacija, kuri atskleidžia suaugusio
augtinio arba kraujo giminės asmenybę,
bus išduodama tik tokiu atveju, jeigu abi
pusės savanoriškai užsiregistruos
Adoption Disclosure Register ir sutiks, kad
jų asmuo gali būti atskleistas. Augtinių
tėvų sutikimas nebereikalingas.

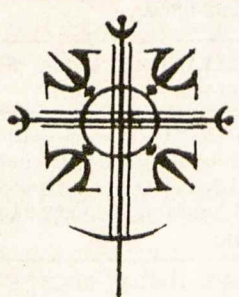
Jeigu kraujo giminės nėra užsiregis-
travę, suaugęs augtinis gali pareikalauti
paieškos. Ši informacija laikoma griežtoje
paslapytyje. Jeigu kraujo giminės yra suran-
dami, jie gali nutarti, kad jų asmuo nebūtų
atskleistas augtiniui.

Augtinių informacijos klausimas yra
labai sudėtingas, todėl norintiems bus
suteikiama pagalba ir patarimai. Šis procesas
užims nemažai laiko, kadangi jau yra didelis
pareikalavimų skaičius.

Naujos sąlygos ir paslaugos yra
aprašytos brošiūroje, kurią galima gauti
nemokamai anglų ir prancūzų (rugsėjo
pradžioje) kalbomis. Susisiekiute su jūsų
vietine Children's Aid Society arba rašykite
Adoption Information Unit, 700 Bay,
2nd Floor, Toronto M7A 1E9. Toronto
skambinkite 963-0709. Kitur Ontario
provincijoje skambinkite 1-800-387-5477.

Ministry of Community
and Social Services

Ontario

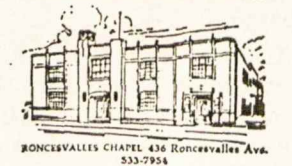
"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

**Gerry Loughheed
Funeral Home**

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Turner & Porter

1987 metų EKSKURSIJOS Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS

Rugsėjo 30 — spalio 16 10 dienų Vilniuje.

Sudaromi iškviatimai ir vizos pavieniui važiuojantiems.

Kelionės dokumentai sutvarkomi pavieniui ir grupėms į visus pasaulio kraštus.
Dėl smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu.

V. BAČĖNAS

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ontario M5V 2A1

Visais kelionių
reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. (416) 593-0600

TORONTO

Anapilio žinios

— Rugpjūčio 12 d. palaidotas a.a. Stasys Jucevičius, 72 m. amžiaus. Jo šeima vokiečių okupacijos metais Lietuvoje išgelbėjo nuo mirties žydų šeimą. Kanadoje gyvendamas, jis gavo iš Izraelio vyriausybės padėkos raštą bei teisuolio pažymėjimą.

— Pakrikštytos: Pauliaus ir Laimos (Žaliauskaitės) Pakštų dukrelė Monika-Amber; Romualdo ir Mortos (Parraga) Jakaičių dukrelė Michaelė.

— Rengiasi tuoktis Angelė Žio-bakaitė su Michael Hynes.

— Kun. K. Kaknevičius yra išvykęs dviem savaitėm atostogų.

— Paaukojo: Motinos Teresės labdarai: \$50 – N. Jonušaitienė, Religinei Lietuvos šalpai: \$100 – P. Mazaitis; \$25 – V. V. Baliūnai; \$20 – J. Staškevičius; parapijai: \$100 – A. Aulinskas.

— Mišios rugpjūčio 23, sekmadienį, 9.30 v.r. – už a.a. Joną Žeką, 11 v.r. – už a.a. Edwardą Pawelką; Wasagoje 10 v.r. – už a.a. Juozą Bernotą, 11 v.r. – už a.a. Juozą Šlepavičių.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldose liepos 26 prsiminėme a.a. Mortą Šalkauskienę, kuri mirė liepos 18 d., 83 m. amžiaus. Palaidota liepos 21 d. Šv. Jono kapinėse Mississaugoje. Ta proga velionės vyras Stasys Šalkauskas paaukojo parapijai \$500, vietoj gėlių – paaukojo parapijai \$95, moterų draugijai – \$30.

— Pamaldose rugpjūčio 9 d. prsiminėme a.a. Oną Šulmistrienę iš Montreallio, kuri mirė rugpjūčio 1 d., 83 m. amžiaus. Palaidota Šv. Jono kapinėse rugpjūčio 4 d. Ta proga Šulmistrų šeima paaukojo parapijai \$100, Jono Bitnerio šeima – \$50, vietoj gėlių Voronkaičių šeima – \$50.

— Rugpjūčio 16 d. šventovėje buvo pakrikštyti: Asta Leah Mikšytė, Andrew ir Sharon Mikšių duktė, ir Alexander Ian MacDougall, John L. ir Daivos MacDougall sūnus.

— Pamaldos šventovėje bus rugpjūčio 23 ir 30 d., 11.15 v.r. – Moterų draugijos susirinkimas – rugpjūčio 30 d. po pamaldų parapijos salėje.

Lietuvių namų žinios

— LN valdyba nuosirdžiai dėkoja E. Killenei už padovanotą stalą, kuris bus panaudotas naujoje drabužinėje.

— Mindaugo ir Vytauto D. menų virtuvės įmonuotos 2 naujos dujinės krosnys pagerinimui sekmadienio popietėjų ir parengimų.

— Trys nauji LN nariai sumokėjo po \$100: Andrius Bražukas, Robert Kremer ir Mary-Anne Radtke.

— Sekmadienio popietėje atsilankė per 200 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: R. M. E. Danaičiai, Nouveau, Quebec, T. Povilavičius, Memmingen, V. Vokietija, J. Leonavičius, Suvalkai-Seinai, E.T.A. Meilai, Auburn, Mass., E. Willenbrechtas ir J. Rapsėvičius iš Adelaidės, dr. H. Lukoševičius su ponia iš Gulfporto.

— Ligonių lankymo komitetas renkasi pasitarimui rugpjūčio 24, pirmadienį, 8 v.v. Galintieji prisidėti prie ligonių lankymo kviečiami dalyvauti. Žinantieji apie sergančius tautiečius arba asmenis, reikalingus socialinės paramos ar priežiūros, prašomi pranešti V. Kulniui 769-1266 arba J. Dambraiui 769-4891.

— LN poilsio stovykloje Wasagoje įvyko krepšinio rungtynės “Vytis” – “Aušra” 75:59.

A. a. Marytei Rainienei Lietuvoje mirus, draugai, užjausdami seserį dr. Aldoną Lukienę, vietos gėlių paaukojo N. Pradėtosios Marijos vienuolijos seselių veiklai Toronte paremti \$255. Aukojė: V. V. Balsiai, D. V. Dargiai, M. Povilaitienė, O. Skerienė, D. V. Rukšos, B. Sapijonienė, A. Kerberienė, E. A. Kiškiai, O. Juodikiene, G. E. Kuchalskiai, A. A. Valadkos, I. Kairienė, S. B. Sakalai, G. V. Meilai, G. V. Balsiai, R. Z. Rimšos, O. Gailiūnaitė, E. Senkuvienė, V. Kecerienė, G. Balčiūnienė, J. Pacevičienė, S. A. Pacevičiai, S. V. Aušrotai, D. J. Kaunaitės, Z. A. Stančikiai, S. Egan.

“TŽ” redakcija ir skaitytojus sveikina Lietuvių skautų sąjungos Europos rajono stovykla, surengta Lietuvių sodyboje prie Britanijos Londono. Dalyvavo 76 asmenys iš Britanijos, JAV, Kanados, Australijos, V. Vokietijos. Sveikini-mas pasirašytas visų dalyvių.

Kun. V. Stankūnas, gyvenantis Montrealyje, yra dosnus “Tėviškės žiburį” rėmėjas ir uolus jų skaitytojas. Š. m. birželio 12 d. jisai sulaukė 50 metų kunigystės. Ta proga paaukojo “Tėviškės žiburiams” \$500. Dėkojame už dosnią auką ir linkime jam Dievo palaimos bei geros sveikatos.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį pasi-baigė Toronto Lietuvių namų poilsio stovykla Wasagoje “Kretingos” stovyklavietėje ir prasidėjo “Vydio” sporto klubo stovykla. Šį sekmadienį, 11 v.r., bus paskutinės Mišios stovyklautojams.

— Pakrikštyta: Kristina-Sofija, dr. Arūno ir Rūtos Šleikių dukrelė. Krikšto apeigas atliko vysk. Paulius Baltakis, OFM; Tanya-Klara-Lydia, Vandos (Plučaitės) ir George Woda dukrelė.

— Susituokė Pranas Skilandziū-nas su Vida Turūtaite.

— Rugpjūčio 15 palaidotas a.a. Kazimieras Šileika, 82 m.

— Parapijai aukojė: \$200 – J. Genys a.a. Jono Žaldoko atm., B. Vais-noras žmonos a.a. Janinos atm., J. O. Taseckai a.a. Vinco Bačins-ko atm., St. Paciūnas; \$100 – Lie-tuvių namai, Vl. Žemaitis, J. Poška, V. P. Melnikai, S. V. Liūmijos; \$60 – A. L. Smolskiai; \$50 – V. K. Gapučiai, J. A. Jurcevičiai, O. Skėriene, J. T. Kiškūnai; vyskupo fon-dui: \$300 – U. Paluilis; \$200 – prel. J. Tadarauškas, Prisikėlimo par.kat. vyrų fondas; \$150 – dr. A. R. Šleikiai; \$100 – V. Montvilas, G. Šimkienė; \$50 – Č. Javai, K. Jukne-vičienė; \$25 – M. Matusėvičienė; vargonų vajui: \$500 – Prisikėlimo par. kat. vyrų dr. jos fondas; \$100 – B. Mackevičius, \$41 – V. Puvšaš-kienė, \$20 – M. Matusėvičienė; pranciškonų klirerų fondai: \$25 – M. Matusėvičienė, \$144.73 – Pri-sikėlimo par. kat. vyrų dr. jos fon-das; stovyklavietei: \$50 – P. L. Mu-rauskai, Religinei šalpai: \$200 – Vl. Žemaitis; \$25 – M. Matusėvičienė; vienuolynui: \$200 – Vl. Žemai-tis; \$50 – J. Smolskienė.

— Mišios rugpjūčio 23, sekma-dienį, 8.30 v.r. – už a.a. Oną ir Sta-sį Leskauskus, 9.20 v.r. – už a.a. Anelę Januškienę, 10.15 v.r. – už a.a. Barborą Augaitienę, 11.30 v.r. – už parapiją, 8.30 v.v. – už a.a. Ma-riją Uleckaitę-Morkūniene.

A. a. Felicijos Urbonienės atminimui, užjausdami jos liūdin-čią šeimą, “Tėviškės žiburiams” aukojė: \$50 – Dana, Rimas, Mar-gie ir Rita Jakai (Smithtown, N. Y.), V. G. Pacevičiūtė-Carruthers; \$40 – Z. O. Girdauskai; \$30 – J. J. Šarūnai, Ramunė, Šarūnas Valiul-iai, Regina ir Antanas Ulbos, Vincas ir Milda Butrimai; \$25 – R. L. Underiai, Aldona ir Bronius Vitkai, O. ir J. Kirvaičiai; \$20 – A. V. Poškaičiai, Pr. Basy, L. ir L. Balsiai, V. Ivanauskas, S. ir R. Rudžiai, B. T. Stanuliai, L. O. Rim-kai, A. S. Sakai, J. Pacevičienė, D. Zulonienė, Gražina Balčiūni-nė, Petras ir Janina Malis, Vla-das ir Genė Stabingiai, Loretė ir Petras Murauskai; \$15 – V. J. Ja-sinevičiai; \$10 – T. Z. Zaleskiai, B. Juriene, P. B. Sapliai, V. Sen-džikas, J. ir E. Andrusiai; \$6 – P. Imbrasas; \$5 – I. Raškauskienė.

Dėkojame visiems aukotojams, dosniai prisiminusiems “TŽ” ir tuo būdu pagerbusius ilgametę jų darbuotoją.

A. a. Felicijos Urbonienės atminimui, užjausdami jos bro-lį Vincą Bačėną, paaukojo “Tė-viškės žiburiams” Henry Moos & staff, Kennedy Travel & Ken-tours \$25.

A. a. Felicijos Urbonienės atminimui vietoj gėlių paau-kojo “Tėviškės žiburiams” \$50 – M. L. Leveckiai, Regina ir Jonas Žiūraičiai; \$25 – Pranas Kaziukonis; \$20 – R. I. Paš-kauskai.

Pagerbdami velionę a.a. Mor-tą Šalkauskienę S. A. Drauge-liai paaukojo “Tėviškės žibu-riams” \$20.

KLB Toronto apylinkės valdy-bos veiklai paremti po \$500 paaukojo Toronto Lietuvių namai ir “Parama”. Valdyba reiškia nuosirdžią padėką.

Lietuvos krikščionybės su-kakties komitetas Vašingtone, dėkodamas už “Tėviškės žibu-rių” paslaugas informacijos srityje, atsiuntė \$50 auką.

Sol. Marytė Bizinkauskaitė, gyvenanti Ontario Burlingto-ne, š. m. rugpjūčio 5 d. V. Vo-kietijos Miunsteryje atliko pagrindinį vaidmenį A. Kal-ninio operoje “Solinieki” (sa-las gyventojai), kuri buvo pa-statyta koncerto forma Pasau-lio latvių dienų proga. Birželio 13 d. ta pati opera su tais pačiais solistais buvo pasta-tyta Niujorke.

Toronto Lietuvių namų val-dyba paskyrė Lietuvių tauto-dailės institutui \$200 auką. Instituto valdyba dėkoja LN už dosnią auką.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliuos, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo dar-bus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

“JUODOJO KASPINO” KO-MITETO RENGIAMO DE-MONSTRACIJA Toronte įvyks rugpjūčio 23, sekmadienį, 2.30 v.p.p., Nathan Phillips Square. Tą pačią dieną rengiama de-monstracija ir Vilniuje. Tuo būdu bus reiškiamas protes-tas prieš Molotovo-Ribbentro-po sandėrį, kuriuo du diktato-riai – Hitleris ir Stalinas pasidalino Europą, įgalino II D. karą ir pavergė daugelį tau-tų, įskaitant Baltijos valstybes. KLB Toronto apylinkės valdy-ba, kuri per savo atstovą Kęs-tutį Budrevičių dalyvauja Juo-dojo kaspino komitete, kviečia visus lietuvius gausiai daly-vauti demonstracijoje su savo vėliavomis ir plakatais.

Scarborough viešųjų moky-lų vadbya kviečia suinteresuotus asmenis pateikti savo pa-reiškimus, liečiančius gimto-sios kalbos dėstymą viešosiose mokyklose, iki rugsėjo 2 d., 4.30 v.p.p. Vadybos posėdis įvyks rugsėjo 17 d. Adresas: Director's Office, Civic Centre, 140 Borough Dr., Scarborough. Tel. 296-7543. Ten gaunamas ir memorandumas apie gimto-sios kalbos dėstymo galimy-bes.

Pasaulio lietuvių gydytojų sąjunga rengia suaktyvinį suvažiavimą, kuriame bus pa-minėta šios organizacijos 75 metų veiklos sukaktis. Suva-žiavimas įvyks 1987 m. rugsėjo 5-6 dienomis, t. y. Darbo šven-tės savaitgalį, Oak Brook, IL, “Hyatt – Oak Brook” vieš-butyje. Bus kultūrinė ir moks-linė programa. Visi lietuviai gydytojai kviečiami dalyvauti. Informacijas teikia dr. Jonas Daugirdas tel. (313) 476-1224.

Toronto lietuvių pensininkų klubas rengia š. m. rugsėjo 16 d. išvyką į Šekspyro festivalį Stratforde, kur matys dramą “Othello”. Autobusas išvyks 10 v.r. nuo “Vilniaus rūmų”. Kai-na asmeniui – \$20 už kelionę ir teatrą. Bilietai gaunami pas St. Derviniene (tel. 767-5518) arba pas J. Gustainį (tel. 769-1599).

“Tėviškės žiburį” spaus-tuvei reikalinga teksto rinkėja, mokanti rašyti rašomąja mašinėle ir norinti išmokti rinkti tekstus elektroniniu rinktuvu. Kreiptis į “TŽ” spaustuvės vedėją Vytautą Balčiūną tel. 275-4672.

Toronto istorijos draugija (Toronto Historical Board) ruošia iliustruotą leidinį apie įvairių tautybių bei rasijų gyventojus Toronte. KLB Toron-to apylinkės valdybos paves-tas Kęstutis Raudys parūpino pageidautą medžiagą apie lie-tuvius.

A. ir F. Kantautai iš Edmon-tono yra iki šiol inešę į Kana-dos lietuvių fondą \$20,000, ku-riuos sutarta atskirai tvarkyti kaip Kantautų fondą, taip pat ir to fondo pajamas skirstyti pagal jų pageidavimą. Dalis šio fondo pajamų – palūkanų kasmet skiriama lietuviškai spaudai. “Tėviškės žiburiams” iš 1986 m. pajamų teko \$150.

Lietuvos krikščionybės su-kakties komitetas Kanadoje dėkoja Toronto Lietuvių na-mų valdybai, kuri paskyrė au-ką paskaitoms naudotos salės nuomos išlaidoms padengti ir dar pridėjo \$250. Nuosirdus aciū V. K. Gapučiams už \$100 ir A. Gegužiui už \$15 aukas ko-miteto renginių išlaidoms pa-dengti.

Maldinė kelionė į Midlan-dą Lietuvos krikščionybės su-kakčiai paminėti š. m. rugpjū-čio 2, sekmadienį, surengė Ka-nados lietuvių katalikų cent-ras. Prieš Mišias numatytoji procesija dėl lietaus neįvyko. Vietoje jos buvo padėtos gėlės prie kryžiaus ir kalbamos Rožinio maldos. KLK centro pirmininkas V. Taseckas per-skaitė palaimintojo arkiv. Jurgio Matulaičio biografiją. Mi-šias koncelebravo vysk. P. Bal-takis ir 7 kunigai. Giedėjo Ha-miltono Aušros Vartų par. cho-ras, vadovaujamas D. Deksn-tes, vargonais palydint L. Mar-cinkutei. Pamokslą pasakė vysk. P. Baltakis ir Mišių ga-le palaimino dalyvius arkiv. J. Matulaičio relikvija. Pabaig-iai visi dalyviai sugiedojo “Lietuva brangi”. Nors lijo, bet iškilmėje dalyvavo apie 400 as-menų.

Metinė “TĖVIŠKĖS ŽIBURĮ” pre-numerata nuo 1987 m. sausio 1 d. – \$22 doleriai, (naujam skaitytoju-i – \$18), rėmėjo prenumerata – \$25, garbės – \$30. Prenumerata JAV-se – amerikietiškas doleriais.

8% - 9¼%

Mokame metines palūkanas už GIC – garantuotus investicijų pažymėjimus

1 metų – 8 %
2 metų – 8½%
3 metų – 9¼%

Norintiems gauti mėnesines palūkanas siūlome

1 metų GIC – 7½%

Nuosimčių dydis gali keistis. Minimum – \$5,000.

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas

HAVAJAI

Ištaigingos 16 dienų atostogos su palydovu. Vienkartinė proga 1988 m. sausio 26 d. – tik \$2149, įskaitant visus valstybinius ir orauosčių mokesčius.

I šią sumą įeina:

- kelionė į Havajus ir atgal “Wardair” lėktuvų linija, maistas ir gėrimai lėktuve, havajietiškas sutikimas su gėlėmis, pervežimas tarp orauosčių ir viešbučių, 8 naktys Vaikiki ištaigingame “Reef Hotel” viešbutyje, 7 naktys Hawajų saloje, “King Kame Hamaha” viešbutyje, kelionė lėktuvu tarp Vaikiki ir Hawajų, visas bagažo pargabenimas, pilna palyda ir susipažinimo pusryčiai, išvyka “Captain Cook” laivu.

Užsisakiusieji kelionę iki rugsėjo 30 d. gaus \$50 nuolaidą.

Skambinti Raimundui Valadkai tel. (416) 279-4235, 2959 Bloor St. W. (prie Royal York) arba

tel. (416) 321-1061.

Toronto lietuvių kredito kooperatyvui “Parama” reikalinga tarnautoja arba tarnautojas.

Pirmenybė turintiems patyrimo banke ar buhalterijos darbe, kalbantiems lietuviškai ir angliškai. Kreiptis į vedėją tel. 532-1149.

Devenių kultūros fondo leidiniai

- Jūratė Statkutė de Rosales, BALTŲ KALBOS BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALYJE, \$15.00, JAV
- Motiejus Karaša, GYVENIMO SŪKURIUOSE, \$15.00, JAV
- Jokūbas Dagys, SCULPTURES (meno albumas), \$35.00, JAV
- J. Andrius, LIETUVOS ŽEMĖLAPIS, \$6.65, JAV

Užsakymus siųsti: Devenių kultūrinis fondas, P.O. Box 10782, St. Petersburg, FL 33733, USA.

Branginkime vertingiausią auką TAUTOS FONDUI!

- Skirtoji auką su mūsų vardais įeina lietuvių tautos istorijon.
- VLIKo leidžiami ELTOS biuleteniai su mūsų vardais liks ilgiems amžiams kaip kovojančios tautos veidrodžiai.
- ELTOJE ir kitoje spaudoje paskelbti ir surinkti mūsų vardai liks kovos liudininkais už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.
- Statykime Lietuvos nepriklausomybės paminklą, remdami VLIKo veiklą ir nepamiršdami įrašyti nors ir nedidelės sumos testamentuose. Palikimus ir kitas aukas siųskite: Tautos fondas, 310 Rathburn Rd., Islington, Ont. M9B 2L8.

A+A

majorui JUSTUI MAŠIOTUI,

mirus Čikagoje,

jo brolį JUOŽĄ KRIŠTOLAITĮ, “Talkos” kooperatyvo vicepirmininką, bei kitus gimines liūdesio valandoje nuosirdžiai užjaučiame –

Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvo
“Talka” valdyba, komitetai ir tarnautojai

A+A

JONUI VITKAUSKUI

iškeliavus amžinybėn,

jo žmonai JUZEI, dukrai NIJOLEI su vyru, sūnui VIKTORUI su šeima reiškiamo nuosirdžią užuo-jautą bei kartu liūdime –

Stradomskiai
Bertulienė
Mažeikienė
Jocai

Vežauskai
Zadurskiai
Čeikos
Dadurka

Delhi, Ontario

MONTREAL

Floridaiečiai Gražina bei Vladas Drešeriai ir Feliksas Gečas trumpam buvo atvykę į Montreali ap-lankyti giminių ir bičiulių.

“Rūtos” klubas rugsėjo 9, tre-čiadienį, organizuoja vienos die-nos ekskursiją į lietuvių tauto-dailės parodą Gananoque, Ont., prie Kingstono. Bus važiuojama “Voyager” autobusu ir kainuos \$20. Registruotis klube. Priima-mi ir ne klubo nariai.

Nijolės M. Matusėvičiūtės su Alan Ph. Foster sutuoktėvis įvyko liepos 25 d. AV šventovėje. Per apeigas parapijos choras savo na-rei gražiai giedodė.

Livija Stankevičiūtė ir Algir-das Bobelis liepos 31 d. susituo-kė AV šventovėje. Livija yra Valės ir Liudo Stankevičių duktė, o Al-girdas yra Dalios ir dr. Kazio Bo-belių sūnus. Sutuoktėvis palaimi-no kun. Jonas Kubilius.

A. a. Pranas Tekutis, 77 m. am-žiaus, mirė liepos 24 d. Palaido-tas iš AV šventovės liepos 28 d. Notre Dame des Neiges kapinėse. Paliko liūdinčią žmoną ir dukterį bei sūnų su šeimomis.

A. a. Ona Šulmistrinė, 82 m. amžiaus, mirė rugpjūčio 1 d. Palai-dota rugpjūčio 4 d. Šv. Jono kapi-nėse, Mississauga, Ont. Liūdi vy-ras ir duktė bei sūnus su šeimo-mis. B.S.

Metinis VLIKo seimas įvyks Montrealyje spalio 9-11 d.d. Su VLIKo atstovais atvyks apie 40 svečių. Juos reikės apnakvydinti. Tautiečiai, galintys tai padary-ti, prašomi pranešti rengėjų ko-miteto nariui J. Adomoniui 744-6940. Turintieji automobilius ir galintieji pasitikti atvykstančius VLIKo suvažiavimo dalyvius bei juos nuvežti iš orauosčio į posė-džius prašomi pranešti J. Šiau-čiului 768-3674 arba J. Adomo-niui 744-6940.

Susitikimas suvažiavimo daly-vių su visuomene bus spalio 9, penktadienį, vakare, AV par. sa-lėje; vieši posėdžiai – šeštadie-nį ten pat, vakare – pokylis su menine dalimi ir šokiais; sekma-dienį – pamaldos ir baigiamasis posėdis. Inf.

Aušros Vartų šventovėje 1987 m. rugpjūčio 1 d. susituokė Ina Lu-koševičiūtė ir Morkus Sungaila – jaunesnioji Irenos ir dr. Petro Lukoševičių duktė ir jauniausias Angelikos ir dr. Juozo Sungailų sūnus iš Toronto. Tuo būdu Mont-

realio lietuvių kolonija Toron-tui padovanoja dar vieną veiklią lietuvaite. Tiesa, Ina jau kuris laikas gyvena Toronte, bet vestu-vės įvyko jos gimtajame Montrea-lyje, kuriame dar tebegyvena jos tėvai.

Gražiai papuoštoje šventovėje Mišias laikė ir kartu jungtuves palaimino kun. Jonas Kubilius, SJ, asistuojamas dijakono Pau-liaus Mališkos. Jaunųjų palydą sudarė šešios poros pamergių-pabrolių. Keletą gražių giesmių pagiedodė Toronto “Volungės” trijulė ir fletininkas pagrjo porą dalykų. Vargonavo muz. Jo-nas Govedas. Šv. Rašto skaitymus atliko pirmoji pamergė Inos se-suo Rasa Kurienė ir pirmasis pa-brollys Morkaus brolis Raimun-das Sungaila. Žmonių buvo pilna šventovė.

Vestuvinis pokylis įvyko “Mon-te Carlo” restorane. Po trumpo susipažinimo kvieslį Juozas Ka-rasiejus perskaitė savo oraciją ir pranežė, kad jaunųjų pulkas yra čia pat. Vaisės pradėjo jau-nosios tėvelis sveikinimo žodžiu ir pakvietė AV parapijos klebo-ną kun. Juozą Aranauską, SJ, pa-laiminti valgius. Pirmajam pa-brolniui pakelus šampano taure, visi svečiai jauniesiems sugie-dė “Ilgiausių metų”. Vakarie-šius metu visą tvarką perėmė Zita Bersėnaitė ir Algis Kličius. Ka-dangi nebuvo daug kalbų, tai ir jų darbas sumažėjo. Bet jų kiekvieno vestuvinio pulko nario charakte-rizavimas buvo pasigėrėtinas, ne-užgaulus ir humoristinis. Į va-karienės pabaigą pasirodė ir svo-čia Antanina Kuncėvičienė su karvojum ir gražiais linkėjimais. Prieš pat šokius jaunuosius svei-kino ir gražiausius linkėjimus pareiškė abiejų jaunųjų tėvai. Paskiausiai abu jaunieji dėkojo savo tėvams, draugams ir gau-siems svečiams, kurių buvo iš Lie-tuvos, Romos, Floridos, Čikagos, Vašingtono ir įvairių Kanados vietovių.

Šokiai truko iki ankstyvo ryto, bet jaunieji buvo išlydėti kiek anksčiau, kai jaunosios velionas buvo pakeistas motetu.

Jaunoji Ina ruošia magistrą iš farmacijos, o jaunasis inž. Morkus turi geologijos magistro laipsnį. Abu gyvena Toronte. Po-vestuvinei kelionei išvyko į Eū-ro-pą. B.S.

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 **PETRAS ADAMONIS**
Res.: 256:5355 C. I. B.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapija

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS – Virš \$21,000,000; REZERVAS – virš \$600,000.

MOKA UŽ:

Certifikatus	8½%	Taupymo – special.	5¼%
Term. indėlius:		Taupymo – su gyv. dr.	5 %
1 metų	7¾%	Taupymo – kasdienines	4½%
180 d. - 364 d.	7¼%	Einamos sąsk.	4½%
120 d. - 179 d.	6¾%	Pensijų – RRSP – term.	8½%
60 d. - 119 d.	6½%	Pensijų – RRSP – taup.	6 %
30 d. - 59 d.	6¼%		

IMA UŽ:

Nekilin. turto nuo 9¾%, asmenines – nuo 10¾%

Informacija apie naujasias palūkanas “Lite”

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	Rosemont	Šv. Kazimiero
Pirm. antr. treč.	9.00 – 3.00	—	—
Ketvirtadieniais	12.00 – 8.00	4.00 – 8.00	—
Pentadieniais	10.00 – 6.00	2.00 – 6.00	—
Sekmadieniais	10.30 – 12.30	—	10.30 – 12.30

A. a. Stasio Jakubausko atminimui Marija Jakubauskie-nė paaukojo “Tėviškės žibu-riams” \$28.00.

A. a. Juozo Rickaus 20-jų mirties metinių proga velionies žmona H. Rickienė paskyrė “Tėviškės žiburiams” \$100 auką.

A. a. Stasio Jucevičiaus at-minimui vietoje gėlių paauko-jo “Tėviškės žiburiams” \$10 – Elena Jaškienė, Teodora Var-neckienė.

A. a. Kazimiero Šileikos atminimui paaukojo “Tėviš-kės žiburiams” \$20: Marija, An-tanas ir Rima Danieliai, Jonas Šeperys.

A. a. Kazimero Šileikos atmi-nimui A. ir T. Sekoniai paau-kojo “Tėviškės žiburiams” \$15.

A. a. Kazimiero Šileikos at-minimui vietoje gėlių Adelė Dobis paaukojo “Tėviškės ži-buriams” \$20.

JAUNA VEDUSIŲ PORA įješ-ko buto Toronte. Skambinti tele-fonu 292-9540.

REIKALINGAS butas. Skambinti tel. 663-8388 Toronte.

PARDUODU vienaaukštį (bunga-low) 3 miegamųjų arti susisiekimo, apsipirkimo ir Anapilio. Skambi-ti Malvinai tel. (416) 822-5853 Missis-saugoje.

TIKRAS BIČIŲ MEDUS parduo-damas Anapilio knygyne ir Prisi-kėlimo parapijos knygne sekmadie-niais po pamaldų. Taip pat galima į gauti pas bitininką Joną Norkų Hamiltone tel. 389-8179.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: An-tanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.